

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH**

Zemědělská fakulta

Katedra: Katedra biologických disciplín

Studijní obor: Biologie a ochrana zájmových organismů

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Zhodnocení současného stavu arboreta
Vimperk**

Vedoucí práce: Ing. Vít Joza

Autor: Jakub Hubáček

2011

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zemědělskou fakultou JU) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

Datum

Podpis studenta

Poděkování

Rád bych poděkoval Ing. Vítu Jozovi, za pomoc s výběrem tématu, za pomoc při určování druhů dřevin a za trpělivost, kterou se mnou měl. Děkuji Mgr. Romanu Hajníkovi za vyčerpávající informace o historii Vimperka a za poskytnuté historické materiály. Poděkovat bych chtěl také pracovníkům Městského úřadu ve Vimperku, jmenovitě Ing. Josefu Kotálovi, Ing. Ivaně Tumové a Ing. Martinu Kalousovi, kteří se mnou spolupracovali a ochotně poskytli informace.

Děkuji své rodině za finanční podporu ve studiu a své přítelkyni za její podporu a velkou trpělivost.

SUMMARY

This thesis focuses on the situation and the inventory of the arboretum and two other parks in the Vimperk city. It represents the value of green areas in the environment and their positive and negative functions in the environment. Terms related to the main topic are also explained in the thesis.

Parts of this thesis are: the introduction of the city history, the history of the secondary forestry school, the history of two green areas and the history of the arboretum which was founded by the secondary school.

The information for the climate conditions in Vimperk was taken directly from the amateur meteorological station in Vimperk. The other natural conditions were assessed according to the literature. At the close the thesis describes several significant tree species which are grown in the arboretum.

SOUHRN

Tato práce se zabývá stavem a inventarizací arboreta Vimperk a dalších dvou významných ploch zeleně v tomto městě. Představuje význam zeleně v životním prostředí a její kladné a záporné funkce. V části práce je také vysvětleno několik pojmů vztahujících se k dané problematice.

Součástí práce je nastínění historie města, historie střední lesnické školy, při které bylo arboretum založeno a historie samotného arboreta a dalších dvou ploch zeleně. Informace o klimatických poměrech ve Vimperku jsou čerpány přímo z materiálů amatérské meteorologické stanice ve Vimperku, další přírodní podmínky jsou zhodnoceny dle literatury. V závěru práce je popsáno několik zvláště významných druhů dřevin, které se v arboretu pěstují.

OBSAH

1. ÚVOD	7
2. LITERÁRNÍ PŘEHLED	8
2.1 Město Vimperk	8
2.1.1 Historie Vimperka.....	8
2.1.2 Lesnická škola ve Vimperku.....	9
2.1.3 Historie arboreta Lesnické mistrovské školy.....	10
2.2 Význam zeleně a její funkce	12
2.2.1 Pozitivní vlivy zeleně.....	12
2.2.1.1 Vliv na mikroklima	12
2.2.1.2 Vliv na kvalitu vzduchu	12
2.2.1.3 Vliv na lidskou psychiku	13
2.2.1.4 Vliv na estetické vnímání	13
2.2.2 Negativní vlivy zeleně	13
2.3 Druhy zeleně	14
2.4 Pojmy vztahující se k městské zeleni	15
2.4.1 Sadovnictví	15
2.4.2 Botanické zahrady.....	16
2.4.3 Arboretum	16
2.4.4 Park	17
2.4.5 Menší parkově upravené plochy	17
2.4.6 Intravilán	17
2.4.7 Církevní blokace	17
2.5 Přírodní podmínky Vimperka	18
2.5.1 Geologie a pedologie	18
2.5.2 Základní klimatické charakteristiky.....	18
2.5.3 Místní klimatické podmínky podle meteorologické stanice ve Vimperku	18
2.5.3.1 Srážkové poměry	19
2.5.3.2 Teplotní poměry.....	20
3. MATERIÁL A METODIKA.....	22
4. VÝSLEDKY	24
4.1 Arboretum ve Vimperku	24
4.1.1 Poloha arboreta	24
4.1.2 Velikost a historie arboreta	25
4.1.3 Význam arboreta.....	25
4.1.4 Budoucnost arboreta	27
4.2 Městský park.....	27
4.2.1 Historie.....	27
4.2.2 Význam	28
4.2.3 Dřeviny v parku	28
4.3 Plocha zeleně u hotelu Vltava.....	29
4.3.1 Poloha a historie.....	30
4.3.2 Význam	30
4.4 Vybrané významné druhy v arboretu ve Vimperku.....	30
5. ZÁVĚR	36
6. PRAMENY	37
7. PŘÍLOHY	40

1. ÚVOD

Město Vimperk se nachází na jihozápadě České republiky, na okraji pohoří Šumava a správně spadá do okresu Prachatice. Do roku 2006 zde existovala lesnická škola, která zpočátku vychovávala lesnické mistry, později pak nové generace lesníků a těžařů. Pro žáky zde bylo v roce 1959 založeno arboretum, které při svém studiu využívali. Po uzavření školy došlo ke změnám ve správcích arboreta, kterým je aktuálně Město Vimperk. Některé stromy byly pokáceny, z některých zůstaly dřevěné sochy vyřezané z pařezů. Další stromy byly vysázeny většinou bez určitého pořádku, stejně tak jako celé arboretum, které vzniklo bez předem připraveného podrobnějšího plánu rozmístění dřevin. Ze všech materiálů, které k arboretu mohly existovat, se jich zachoval pouze zlomek.

Protože arboretum bylo určeno pro studijní účely a tím pádem neveřejné, měly na život vimperských občanů vliv další dvě plochy zeleně, okolo kterých denně procházeli či v nich trávili svůj volný čas. Městský park prožil s obyvateli Vimperka více než století, ale naštěstí se zachoval až dodnes a stále poskytuje klid a stín korun stromů každému, kdo tam zavítá. K 50. výročí založení KSČ byla vybudována plocha zeleně u hotelu Vltava. Jedná se o jednu z nejmenších souvislých ploch zeleně, které se nacházejí blízko centra města.

Přírodní poměry a především klimatické podmínky, které zároveň podstatně podmiňují zdárný vývoj vysazovaných druhů, byly určeny díky spolupráci s místním amatérským, avšak veřejnosti známým meteorologem Antonínem Vojvodíkem, který poskytl údaje měřené v průběhu posledních 30 let.

2. LITERÁRNÍ PŘEHLED

2.1 Město Vimperk

Vimperk se nachází v jihozápadní části České republiky, přibližně 60 kilometrů západně od Českých Budějovic. Rozkládá se v údolí řeky Volyňky a je nazýván bránou Šumavy. Leží na hranici Chráněné krajinné oblasti Šumava a v blízkosti Národního parku Šumava. Město je známé sklářskou, tiskařskou a sirkárenskou historií.

Pro návštěvníky je často výchozím bodem turistických a cyklistických tras. V okolí Vimperka je řada přírodovědně zajímavých míst počínaje jednotlivými lokalitami v blízkém okolí a konče Chráněnou krajinnou oblastí Šumava a Národním parkem Šumava.

Od roku 2003 je Vimperk v partnerství s německým městem Freyung. Společně pořádají kulturní, sportovní a společenské akce. Obdobné partnerství má také vimperské gymnázium s německým gymnáziem ve Waldkirchenu. Tato partnerství umožňují realizaci přeshraničních akcí, pozdvihujících zdejší cestovní ruch, podporují kontakt lidí z obou zemí a přispívají k mezinárodní spolupráci. (Anonymus, 2011a)

2.1.1 Historie Vimperka

Nejstarší písemný záznam o Vimperku pochází z roku 1263. Vimperk je zde zmíněn jako přídomek šlechtice Purkarta z Vimperka. Občané města se starali o důležitou obchodní cestu, která zde končila. Z města Pasova se po ní dováželo nedostatkové zboží, především sůl, která se těžila v solných dolech na území dnešního Rakouska. Stezka byla důležitou obchodní cestou, která přispěla k rozvoji Vimperka a jeho následnému povýšení na město (John, 1979).

Před rokem 1263 došlo ke stavbě vimperského hradu, který byl pojmenován Winterberg. Sloužil jako sídlo několika šlechtických rodů a k ochraně zdejší větve Zlaté stezky. Když bylo panství i s hradem prodáno Rožmberkům, dočkal se přestavby na zámek. V roce 1619 byl zámek za stavovského povstání silně poničen. Následně byl jeho vlastníkem Jáchymem Novohradským z Kolovrat opraven, po prodeji panství

v roce 1630 se na vimperském panství vystřídal několik šlechtických rodů. Po vymření rodu Eggenbergů se stal zámek a panství majetkem Schwarzenberků. Od roku 1947 až dodnes je zámek v majetku státu. O jeho správu se stará příspěvková organizace Správa Národního parku a Chráněné krajinné oblasti Šumava (Hajník, 2007).

2.1.2 Lesnická škola ve Vimperku

Roku 1957 byla na místě bývalé České menšinové školy (ulice 1. máje 194/15) založena Lesnická mistrovská škola (dále jen LMŠ). Poskytovala dle Johna (1979) dvouleté či dle Kantora (2007) tříleté studium, převážně odborných lesnických předmětů. Od roku 1960 započalo také dálkové studium, jehož výuka probíhala ve třídách po celém Jihočeském kraji. V roce 1961 byl vybudován internát pro studenty školy (Anonymus, 2003).

Ve školním roce 1975/76 ukončila LMŠ kvůli změnám v systému lesnického školství svou činnost. Výuka ovšem dále pokračovala v režimu středního odborného učiliště lesnického (dále SOUL). Změny ve školství postihly také menší SOUL v Prachaticích a na Modravě, které byla zrušena a výuka přestěhována do Vimperku (Kantor, 2007).

Střední odborné učiliště lesnické pokračovalo s výukou dělnických profesí pro lesní hospodářství až do roku 1994. Poté bylo SOUL transformováno na Integrovanou střední školu lesnickou, poskytující tříleté učňovské obory a odborné kurzy pro žáky a veřejnost (Kantor, ústní sdělení).

V roce 2005 byl podán návrh na sloučení Integrované střední lesnické školy ve Vimperku se střední lesnickou školou v Písku. Důvodem byl nízký počet žáků, který nevyhovoval krajské koncepci školství. Příčinou byl také nezájem o obory, po jejichž absolvování získá absolvent pouze výuční list. Ve školním roce 2004/2005 byl počet žáků 120, zatímco škola měla kapacity na výuku 400 žáků (Janouch, 2005a, 2005b).

K 1. lednu 2006 byla ISSL zrušena rozhodnutím krajského úřadu. Studenti, kteří se zapsali ke studiu ve školním roce 2006/2007, začali své obory navštěvovat již

na Vyšší odborné škole lesnické a Střední lesnické škole Bedřicha Schwarzenberga v Písku, kam byly jejich obory převedeny (Anonymus, 2005).

2.1.3 Historie arboreta Lesnické mistrovské školy

Arboretum ve Vimperku bylo založeno v roce 1959. Na jeho budování se podíleli pedagogové z Lesnické mistrovské školy a také žáci této školy. Původně stálo na místě, kde je dnes areál podniku Lesy České republiky, s. p. Původní plán arboreta byl vytvořen doc. Kavkou, t. č. ředitelem Výzkumného a šlechtitelského ústavu okrasného zahradnictví v Průhonicích (VŠÚOZ, dnes VÚKOZ).

Většina dřevin je původem z VŠÚOZ Průhonice nebo ze školky v Říčanech u Prahy. Dřeviny byly do arboreta doplňovány až do roku 1967. Poté byl pozemek arboreta škole odebrán a arboretum bylo přesunuto na pozemek v sousedství urnového háje, kde se nachází dodnes (Anonymus, 1998).

Došlo k přesazení většiny stromů, které byly již zakořeněné a staré cca 10 a více let. Většina dřevin přesazení úspěšně přežila. O arboretum se starala Lesnická mistrovská škola, později lesnické učiliště. Z nezjištěných důvodů nebylo o arboretum dostatečně pečováno a postupně zarůstalo (Kotál, ústní sdělení).

Na jaře 1993 byly v arboretu provedeny zahradnické úpravy, byly dosazeny dřeviny chybějící dle původních plánů z roku 1959. Umělé jezírko, sloužící původně pro mloky, bylo osazeno lekníny (Anonymus, 1993).

V roce 1995 byl navržen projekt rekonstrukce arboreta, který vedl prof. Machovec ze Zahradnické fakulty MZLU v Lednici a SPU v Nitře. Stav arboreta byl na hranici únosnosti. Nejvyšší počet dřevin (406 ks) byl v arboretu během inventarizace v roce 1995. Později bylo přistoupeno k probírce a vykáceno celkem 79 ze 406 dřevin (Anonymus, 1998).

Dle webových stránek školy byl získán 1 milion Kč na nové výsadby, které měly být nejspíše součástí rekonstrukce arboreta realizované během let 1996–2000. V roce 2001 měl být uveden do provozu nový informační systém arboreta (Anonymus, 1993). Není známo, zda nakonec skutečně došlo k realizaci výsadby a čerpání dotace.

Poslední dosazování stromů proběhlo v roce 1996. Jak již bylo uvedeno, v roce 2006 došlo ke zrušení Integrované střední školy lesnické a převodu výuky a arboreta na lesnickou školu v Písku. Arboretum je ve vlastnictví Jihočeského kraje a zároveň Vyšší odborné školy lesnické a Střední lesnické školy Bedřicha Schwarzenberga. V roce 2007 získalo arboretum do pronájmu Město Vimperk, které se o něj doposud stará za symbolickou odměnu 1000 Kč ročně. Od roku 2007 se v arboretu nic výrazně nezměnilo, několikrát ročně je sekána tráva (Tumová, ústní sdělení).

Veškeré záznamy o arboretu, které byly ze školy předány na městský úřad se při převodu ISŠL do majetku Vyšší odborné školy lesnické a Střední lesnické školy Bedřicha Schwarzenberga v Písku ztratily. Předávací protokoly neexistují (Tumová, ústní sdělení).

Také v pamětní knize Lesnické mistrovské školy nebyly nalezeny žádné záznamy o arboretu ani o jeho budování (Anonymus, 1958).

Ve státním okresním archivu v Prachaticích jsou uloženy dosud nezpracované materiály z Lesnické mistrovské školy a pozdějšího učiliště. Bohužel není možné je získat k nahlédnutí, neboť tato část archivních fondů nebyla dosud inventarizována. Můžeme tedy předpokládat, že v těchto materiálech bude možné nalézt něco podrobnějšího k arboretu.

V okolí zámku se nenalézají jiné, sadovnický hodnotné plochy než je arboretum. V zámecké zahradě rostly ještě v roce 2010 staré ovocné stromy. Ty byly v lednu 2011 pokáceny a celkově byly zarostlé zahrady vyčištěny od náletových dřevin. Skalnatá stráž na jižním úpatí zámku byla před několika lety zcela vyřezána od náletových dřevin, které se sem opět vrací. Na západě a severozápadě od zámku převažuje skalnatý terén s porostem borovice lesní (*Pinus sylvestris*).

2.2 Význam zeleně a její funkce

2.2.1 Pozitivní vlivy zeleně

2.2.1.1 Vliv na mikroklima

Souvislý porost dřevin zmírňuje teplotní výkyvy během dne. Díky transpiraci a zabránění dopadu slunečních paprsků na zem dokáže souvislý porost zabránit rychlému ohřívání povrchu, jako je tomu na volném prostranství. Dle Kolaříka et. al. (2003) zachytí stromy s řídkou korunou až 80 % slunečního záření a husté porosty až 97 % slunečního záření. Rozdíl teplot může dosáhnout až 3,5 °C. Během noci zeleň zpomaluje chladnutí povrchu a tím celkově snižuje teplotní výkyvy mezi dnem a nocí. Vhodně vysazené dřeviny ovlivňují horizontální proudění vzduchu – snižují rychlost a mění směr proudění. Vertikální proudění působí při tepelné výměně mezi zástavbou a porostem. Nazývá se „gradientový vítr“ (Hurych et al., 1984; Kolařík et al., 2003).

2.2.1.2 Vliv na kvalitu vzduchu

Hurych et al. (1984) poukazují na to, že rostliny při fotosyntéze odebírají ze vzduchu oxid uhličitý, tvoří z něj svá těla a vylučují pro člověka životně nezbytný kyslík. Jejich přínosem je tedy hlavně „výroba“ kyslíku. Naproti tomu Kolařík et al. (2003) píše, že většina vyprodukovaného kyslíku je spotřebována na oxidační procesy související s rozkladem listů a dalšího biologického materiálu, který zeleň vyprodukuje. Autoři přisuzují význam stromů v zástavbě především produkci těkavých látek, které zlepšují využitelnost kyslíku organismy.

Porosty na svých listech zachycují prachové částičky, které jsou následně srážkami spláchnuty do půdy. Vhodně zvolené porosty jsou také funkční protihlukovou ochranou. Koruny dřevin tříští zvukové vlny a snižují úroveň hluku. Další neméně významnou funkcí je vylučování látek jako jsou fytoncidy, pryskyřice, silice, estery a terpeny, které snižují množství mikroorganismů v ovzduší (Hurych et al., 1984; Kolařík et al., 2003).

2.2.1.3 Vliv na lidskou psychiku

Přetechnizovanost a uspěchanost každodenního života moderního člověka způsobuje řadu onemocnění. Kromě fyzického zdraví člověka postihuje také psychiku. Zeleň má na člověka přirozeně kladný vliv. Spolupůsobení odstínů zelené barvy, mikroklimatu, stínu, šumu v korunách stromů a ptačího zpěvu kladně ovlivňuje lidskou psychiku. Působí pozitivně na nervovou soustavu, regeneruje duševní a fyzické síly (Hurych et al., 1984; Růžičková et al., 1996).

2.2.1.4 Vliv na estetické vnímání

Jednou z důležitých přirozených složek krajiny jsou samostatně rostoucí stromy či porosty stromů. Jejich existence kladně ovlivňuje celkový ráz krajiny i vzhled měst, tříští rovné linie staveb a tvoří plynulé přechody mezi urbanizovanou a přírodní scénérií. Skupiny stromů a další zeleně jsou také často užívány pro skrytí samostatných objektů, které výrazně narušují krajinu, např. skládky, plochy vytvořené dolováním apod. Zeleň je součástí krajiny a měla by být udržována, chráněna vůči negativním zásahům, zdokonalována a rozšiřována (Jansa et al., 1961).

2.2.2 Negativní vlivy zeleně

V bezprostřední blízkosti budov mohou dřeviny působit škody několika způsoby. Jejich kořeny mohou narušovat statiku budov, pokud jsou tyto postaveny na nevhodně zvoleném podloží. Na jílovitém podkladu často hrozí, že rostoucí dřevina odčerpá vodu v podkladu a způsobí jeho objemové změny, které povedou až k poklesu základů stavby a následným prasklinám a poškozením. Tyto problémy hrozí zejména u oblastí s jílovitými půdami, které při změně obsahu vody mění i svůj objem.

Kromě poškozování staveb zesponu dochází také často k ucpávání okapů padajícím listím. Dalším příkladem negativního vlivu zeleně mohou být plody jírovce maďalu (*Aesculus hippocastanum*), které v době zralosti padají a poškozují lak na zaparkovaných či projíždějících vozích a komplikují provoz v zahradních restauracích. V neposlední řadě ohrožují okolí padající větve a staticky nestabilní koruny, které hrozí rozlomením.

Navzdory zachytávání prachu dřeviny samy vytváří množství pylu s různou mírou alergenity pro jednotlivé druhy. Jako alergenní jsou označovány topoly (*Populus* spp.), olše šedá (*Alnus incana*), bříza bělokorá (*Betula pendula*), líska obecná (*Corylus avellana*), líska turecká (*Corylus colurna*), některé vrby (*Salix* spp.), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), pustoryl věncový (*Philadelphus coronarius*) a bez černý (*Sambucus nigra*) (Kolařík et al., 2003).

2.3 Druhy zeleně

Růžičková et al. (1996) dělí zeleň **z hlediska přístupnosti** na veřejnou, která je přístupná veřejnosti časově neomezeně (především ve správě obecních úřadů), a na vyhrazenou zeleň, do které je přístup omezen či zakázán (jedná se o pozemky v majetku soukromých osob či institucí).

Veřejná zeleň

- městské parky, parčíky a parková náměstí spásy
- sídlištní zeleň
- uliční stromořadí a doprovodná zeleň komunikací
- zeleň u významných budov
- zeleň pietních území
- zeleň dětských hřišť a sportovišť
- rekreační parky a parkové lesy
- doprovodná zeleň vodotečí a technických děl

Vyhrazená zeleň

- školní a nemocniční zahrady
- neveřejné sportoviště
- uzavřené parky kultury a oddechu
- botanické a zoologické zahrady
- zeleň výstavišť
- zeleň továren, vodáren a jejich ochranných pásem
- zeleň úřadů, institucí a jiných organizací

- hřbitovy a pohřebiště
- zeleň uzavřených obytných bloků a zeleň soukromá

Další důležité dělení dřevin **dle jejich funkce** v sadovnické kompozici.

- A.** Kosterní – tvořící kostru sadovnické kompozice z dlouhodobého časového hlediska.
- B.** Doplnkové dřeviny – méně početné, ale druhově více rozmanité dřeviny, které většinou nebývají dlouhověké, neovlivňují celkový ráz tak, jako dřeviny kosterní. Obvykle zde dominují keře, doplněné popínavými dřevinami.
- C.** Výplňové dřeviny – rychle rostoucí dřeviny, častěji keře. Slouží jako výplň prostoru mezi kosterními dřevinami. Když dosáhnou určitého stáří, jsou částečně, nebo úplně odstraněny.
- D.** Podrostové dřeviny – používají se k vyplnění stinných míst, např. pod vyšší husté porosty. Vysazují se keře nejrůznějšího druhu a nízké stromy (střemcha, hloh, ptačí zob).
- E.** Pokryvné dřeviny – nízké, poléhavé či pnoucí dřeviny, sloužící k pokrytí půdy a vytvoření hustého zápoje, který brání růstu plevelů. Často nahrazují trávník v místech, jejichž poloha by bránila normální péči o trávník. (Hurych, 1996; Růžičková et al., 1996).

2.4 Pojmy vztahující se k městské zeleni

2.4.1 Sadovnictví

Sadovnictví je zahradnická činnost, která zahrnuje plánování, projektování, budování a údržbu ploch zeleně, včetně pěstování rostlin k této činnosti používaných. Kromě pěstitelské činnosti zasahuje i do dalších oborů jako například historie zahradního umění a architektury. (Hurych et al., 1984).

Kromě ploch zeleně se sadovnictví zabývá také cestami, lavičkami, zařízeními pro hry dětí a dalším příslušenstvím těchto ploch. Sadovnictví lze charakterizovat jako činnost, jejímž cílem je rozvíjet přírodní složku obytných prostor a tímto způsobem také zčásti formovat životní styl naší společnosti (Růžičková et al., 1996).

2.4.2 Botanické zahrady

Původním důvodem vzniku botanických zahrad bylo pěstování léčivých rostlin, které se uplatňovaly v lékařské praxi. Až po vyčlenění botaniky jako samostatného směru se budování a udržování botanických zahrad stalo záležitostí botaniků. Botanické zahrady byly zakládány například při středních a vysokých školách a také v rámci různých společností a měst.

Jedním z hlavních přínosů botanických zahrad je shromažďování rostlinných druhů z celého světa pro výukové a osvětové účely. Díky úsilí mnoha lidí jsou v botanických zahradách zachovávány některé druhy, které by v člověkem pozměněné přírodě jen těžko přežily. Kromě získávání rostlin do svých sbírek jsou botanické zahrady významné svou činností týkající se zařazování rostlin do systému a poskytování těchto služeb vědecké i laické veřejnosti.

V neposlední řadě je vhodné zmínit vydávání semenných indexů (latinsky *Index seminum*). Jedná se o seznamy semen, které má daná botanická zahrada k dispozici a je ochotná je s ostatními botanickými zahradami či jinými subjekty měnit (Šetelová et al., 1977).

2.4.3 Arboretum

Šetelová et al. (1977) charakterizují arboretum jako „druh botanické zahrady, v níž se pěstují výhradně nebo převážně dřeviny“.

Dle Hurycha (1996) je řazeno na úroveň botanických a zoologických zahrad. Hlavním cílem ploch typu arboreta je poučit veřejnost a poskytnout prostor pro výzkum.

Pacáková-Hošťálková et al. (1999) definují arboretum jako druh botanické zahrady, ve které jsou pěstovány stromy k vědeckému pozorování a pro pedagogické a osvětové účely.

Internetový zdroj (Anonymus, 2011b) označuje arboretum jako sbírku živých dřevin nebo také dendrologickou zahradu.

2.4.4 Park

Hurych et al. (1984) určují park jako souvislou, sadovnický upravenou plochu s výměrou alespoň 0,5 ha a s minimální šířkou 25 metrů. Tyto plochy mohou poskytovat podmínky pro rekreaci a sportovní vyžití.

Kompozice městských parků je inspirována anglickými parky, které začaly vznikat v 18. století. Upřednostňují nepravidelnosti a napodobují volnou přírodu. Svým vzhledem se snaží plyně navázat na volnou krajinu (Růžičková et al., 1996).

2.4.5 Menší parkově upravené plochy

Jsou to plochy menší než 0,5 ha, jejichž posláním je umožnit krátký odpočinek a zkrášlit okolí. Větší možnosti rekreace nenabízí. Může se jednat o parčíky, dětská hřiště, okrasné plochy před budovami či okolo památníků. (Hurych et al., 1984)

Růžičková et al. (1996) do této kategorie zavádí též parkové pásy a parková náměstí a hranici výměry posunuje až na několik tisíc metrů čtverečních.

2.4.6 Intravilán

Intravilánem rozumíme zastavěnou část obecního či městského území, ve středověku byl chápán jako plocha uvnitř hradeb (Pacáková-Hošťálková et al., 1999).

2.4.7 Církevní blokace

Zákon o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku č. 229/1991 Sb. stanoví, že „majetek, jehož původním vlastníkem byly církve, náboženské společnosti, řády a kongregace, nelze převádět do vlastnictví jiným osobám do přijetí zákonů o tomto majetku“ (Kalous, ústní sdělení).

2.5 Přírodní podmínky Vimperka

2.5.1 Geologie a pedologie

Studované území spadá do pestré série moldanubika, tedy složitého komplexu svorových pararul, pararul až migmatitů s vložkami krystalických vápenců, erlanů, kvarcitů a amfibolitů (Albrecht et al. 2003). Podrobnější geologické informace mi nejsou známy, stejně jako žádný pedologický průzkum, který by se vztahoval ke studovanému území.

2.5.2 Základní klimatické charakteristiky

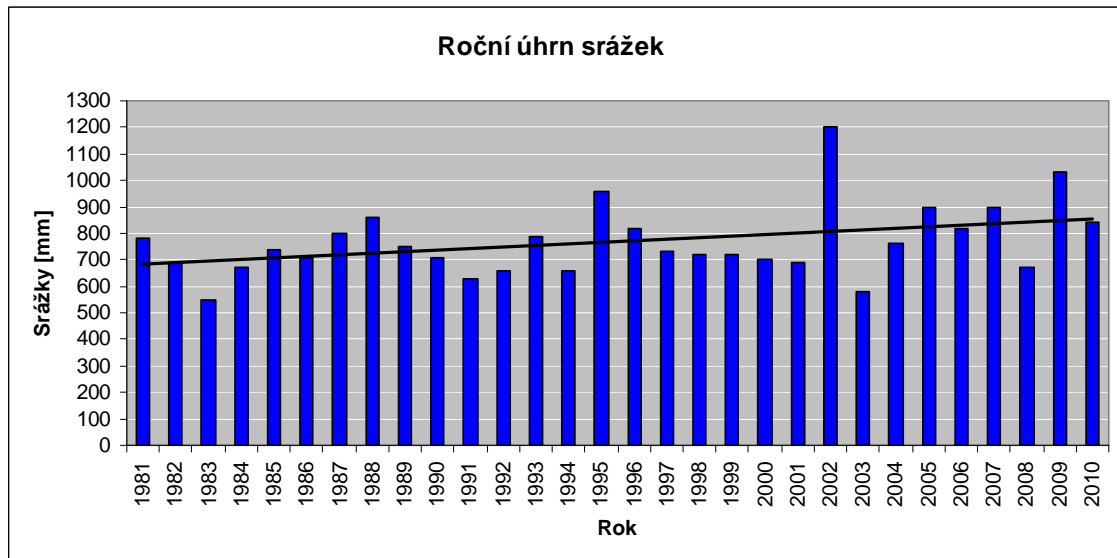
Vimperk patří dle Quittovy klasifikace klimatických oblastí do chladné oblasti CH, podoblasti CH7. Průměrná červencová teplota v této oblasti dosahuje 15–16 °C, průměrná lednová teplota –3 až –4 °C. Průměrný srážkový úhrn za vegetační období je 500–600 mm, v zimním období 350–400 mm (Albrecht et al., 2003), dle Tolasze et al. (2007) činí dlouhodobý průměrný roční srážkový úhrn 800–1000 mm.

2.5.3 Místní klimatické podmínky podle meteorologické stanice ve Vimperku

Měření klimatických podmínek ve Vimperku probíhá na soukromé meteorologické stanici pana Antonína Vojvodíka v Čelakovského ulici (dále stanice Čelakovského). Stanice je vzdálena přibližně 750 metrů vzdušnou čarou severovýchodně od arboreta a nachází se v nadmořské výšce 657 m n. m. Údaje jsou zapisovány denně již od roku 1981. Naměřené hodnoty na stanici se od průměrných hodnot pro chladnou oblast liší. Částečně se na vyšších teplotách podílí i jihozápadní fénový vítr, který v podzimních, zimních a jarních měsících mírně otepluje zdejší oblast. Často jsou v zimních měsících na stanici naměřeny teploty o několik stupňů vyšší než v nížinách. Všechny údaje jsou laskavě poskytnuty panem Antonínem Vojvodíkem.

2.5.3.1 Srážkové poměry

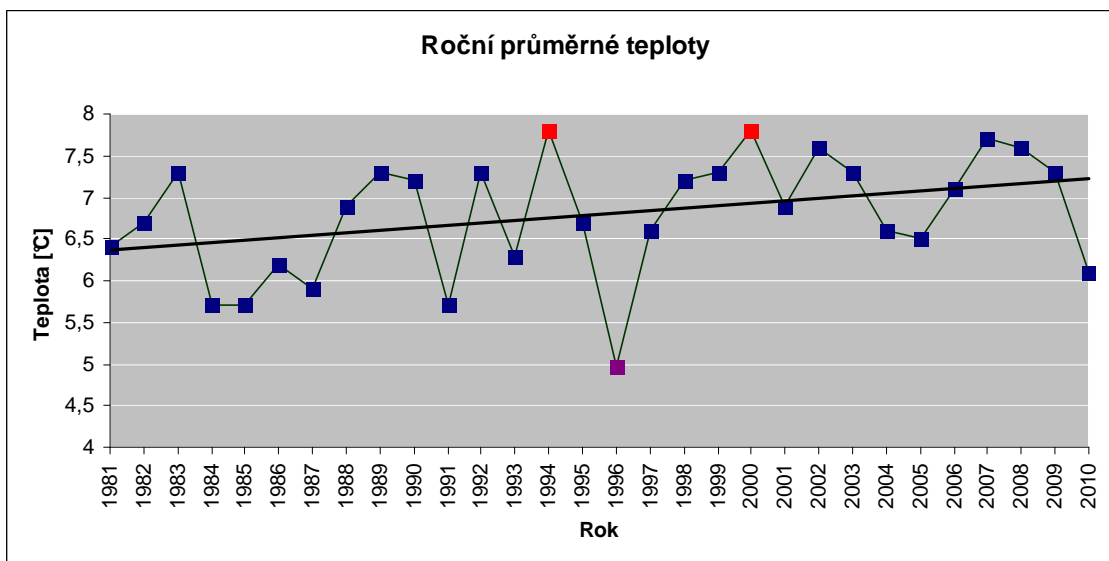
Průměrný roční úhrn srážek (graf č. 1), naměřených na meteorologické stanici za posledních 30 let, je 768 mm. Trend ročního úhrnu srážek v měřeném období 1981–2010 je rostoucí.

Graf č. 1: Roční úhrny sněhových a dešťových srážek naměřených na stanici Čelakovského (Vimperk).

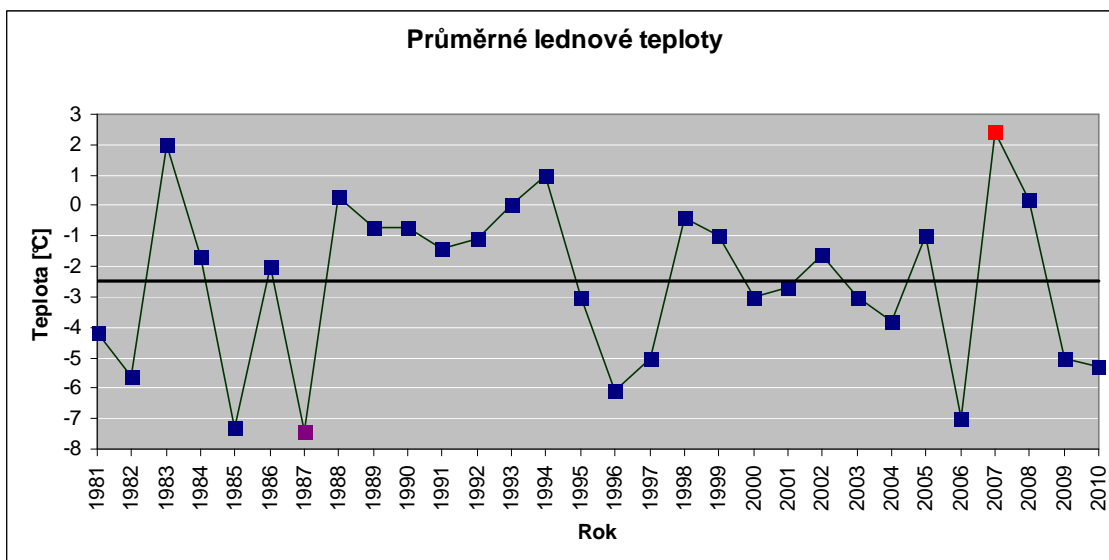
Naměřené hodnoty ukazují, že v měřeném období dochází k mírnému zvyšování průměrných ročních srážek.

2.5.3.2 Teplotní poměry

Graf č. 2: Roční průměrné teploty měřené na meteorologické stanici Čelakovského (Vimperk).

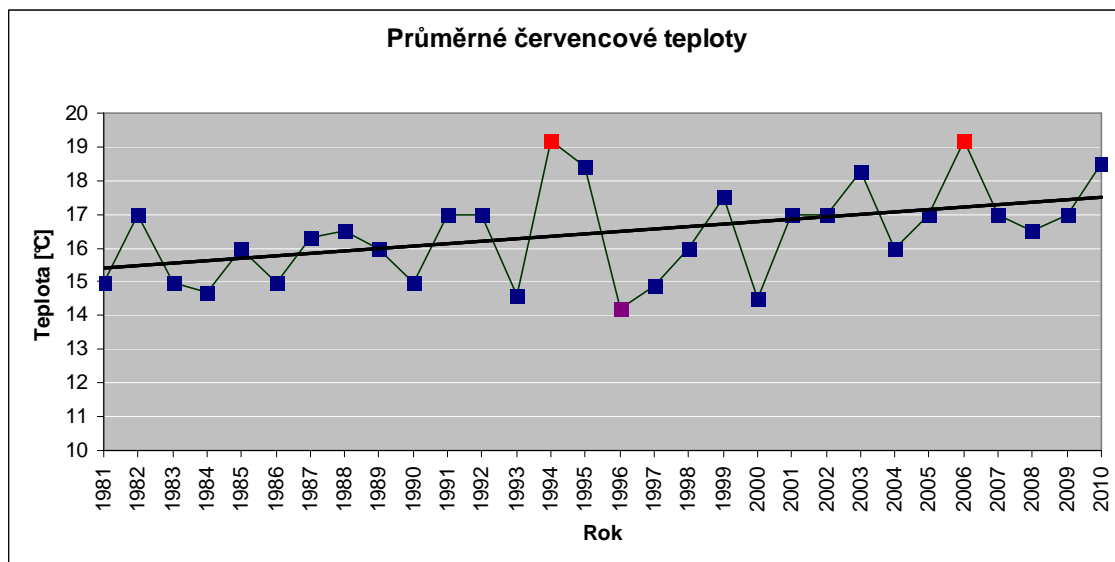
Na grafu č. 2 lze vidět, že průměrné roční teploty jednotlivých let se drží stoupajícího trendu. Červeně jsou vyznačena maxima 7,8 °C, fialově absolutní minimum -4,97 °C za období 1981–2010.

Graf č. 3: Průměrné teploty měsíce ledna měřené na stanici Čelakovského (Vimperk).

Jak je patrné z grafu č. 3, průměrná lednová teplota činí -2,47 °C, což je o 0,63 °C více než je spodní hranice teplotního průměru pro tuto klimatickou oblast. Minimální teplota naměřená ve Vimperku pochází z roku 1996, kdy bylo 28. 12.

naměřeno rekordních **-26,3 °C**. Nejstudenější byl leden 1987 s průměrnou teplotou $-7,4\text{ °C}$, nejteplejší pak leden 2007, $2,4\text{ °C}$. Trend průměrných lednových teplot je v měřeném období stálý.

Graf č. 4: Průměrné teploty měsíce července měřené na stanici Čelakovského (Vimperk).

Dle grafu č. 4 průměrná červencová teplota za období 1981–2010 dosáhla $16,4\text{ °C}$. To je o $0,4\text{ °C}$ více, než je horní hranice průměrných červencových teplot pro tuto klimatickou oblast. Nejvyšší teplota byla naměřena 27. 7. 1983 v hodnotě **$36,3\text{ °C}$** . Trend průměrných červencových teplot je v měřeném období stoupající.

3. MATERIÁL A METODIKA

Hlavní podklady pro práci tvořily materiály získané z Městského úřadu ve Vimperku, odboru životního prostředí, dále materiály ze Státního okresního archivu Prachatic, publikace o Vimperku, publikace o podnebí ČR a další. Díky změně vlastníka arboreta a zmizení všech materiálů týkajících se lesnické školy a arboreta jsem byl odkázán především na ústní sdělení bývalých žáků a učitelů lesnické školy. Po kontaktování současného majitele arboreta (Vyšší odborná škola lesnická a Střední lesnická škola Bedřicha Schwarzenberga Písek) byla zjištěna absence podrobných materiálů, které by zde po převodu školy z Vimperku do Písku teoreticky měly být. Mnoho informací o škole bylo čerpáno z již zaniklých webových stránek školy přes server <http://www.archive.org> (Anonymus, 2011c).

Pro část historie Městského parku a plochy u hotelu Vltava bylo čerpáno z literatury a materiálů od Mgr. Romana Hajníka z Vimperka. Výměra Městského parku a plochy zeleně u hotelu Vltava byla přibližně určena dle webu „Nahlížení do katastru nemovitostí“ (Anonymus, 2011d).

Hlavním cílem inventarizace bylo arboretum bývalé lesnické školy. Další dvě plochy blízko centra města jsem zvolil pro jejich dendrologický, historický a funkční význam.

Pro **inventarizaci arboreta** jsem použil poslední inventarizační mapu a druhové tabulky vypracované firmou „Jan Machovec zahradnické služby“ z Lednice, která zde prováděla inventarizaci v roce 1995. Pro určování druhů jsem využil několik botanických klíčů a knih o dřevinách, nejvíce knihu „Jehličnaté a listnaté dřeviny našich zahrad a parků“ od prof. Ing. Jaroslava Koblížka, CSc. Nomenklatura druhů je převzata z této práce, pokud není uvedeno jinak. Jsem autorem většiny fotografií, pokud není uvedeno jinak. S určením řady druhů pomohl vedoucí práce Ing. Vít Joza.

Pomůckou pro inventarizaci byla kopie mapového podkladu zapůjčeného z Městského úřadu ve Vimperku, kterou jsem použil k označení chybějících dřevin. Pomocí grafického editoru Adobe Photoshop CS4 Ver. 11.0 (dále jen grafický editor) jsem vytvořil vlastní mapu se zachovanými dřevinami a obrisy hranic arboreta a cest.

Nově vysazené dřeviny jsem za pomoci měřického pásma zanesl do mapy o měřítku 1 : 200. Následovalo určení jednotlivých dřevin a jejich zanesení do nového

druhového seznamu. Po oskenování nově vytvořené mapy do osobního počítače jsem v grafickém editoru vytvořil mapu novou.

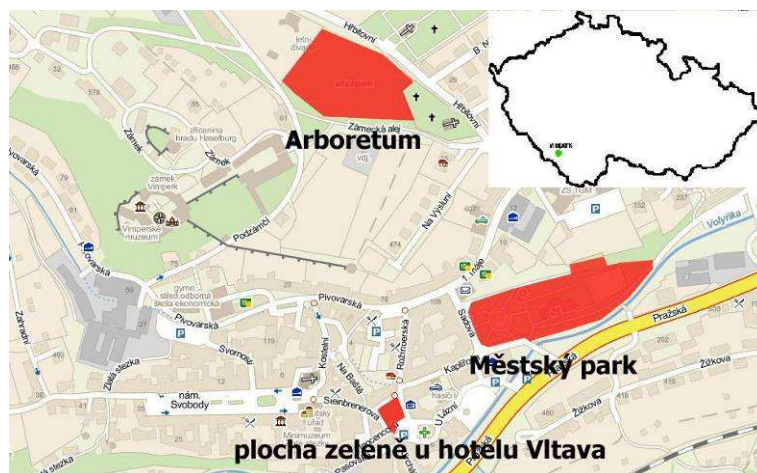
Původní druhový seznam z roku 1995 měl 376 položek. Dřeviny byly označeny číslem od 1 do 376. Dřeviny byly očíslovány pouze na mapě, nikoliv v terénu. Původní seznam jsem nahradil druhovým seznamem, ve kterém jsou jednotlivé dřeviny pro lepší orientaci řazeny dle abecedy (tab. č. 1). Dále jsem vytvořil seznam řazený dle sektorů, který přehledně zobrazuje dřeviny rostoucí v jednotlivých částech arboreta a zároveň, narozdíl od předchozího seznamu, jsou v něm vyznačeny původní položky (s původním číslem označení z inventarizace z roku 1995) a položky nově vysazené značené písmenem N (tab. č. 2). Při inventarizaci byly určeny nežádoucí exempláře akátu a náletových dřevin. Tato skutečnost byla oznámena na Městský úřad a později následovalo jejich odstranění.

Inventarizaci městského parku jsem provedl s použitím katastrální mapy jako mapového podkladu. Plánek byl pojat pouze jako orientační, bez měřítka a s určením především významnějších druhů dřevin a jejich umístění. K němu přísluší i tabulka dřevin (tab. č. 4). Plošně rostoucí keře jsem až na výjimky nevyznačil z důvodu nemožnosti určení počtu jedinců, resp. nepřesnosti zákresu keřových skupin.

Inventarizace plochy u hotelu Vltava proběhla s použitím mapy a přibližným vyznačením jednotlivých dřevin. Plánek je opět bez měřítka a k němu přísluší tabulka druhů (tab. č. 3). Neinventarizoval jsem a na mapě nevyznačil: břečťan popínavý (*Hedera helix*), mochnu křovitou (*Potentilla fruticosa*) – z důvodu velké plochy, kterou tyto druhy zabírají, dále malé sazeničky borovice kleče (*Pinus mugo*) a záhonek u jihovýchodní části (u parkoviště), který byl vytvořený později než původní plocha z roku 1971 při přestavbě komunikace.

4. VÝSLEDKY

4.1 Arboretum ve Vimperku

Obr. č. 1: Inf. tabule u vchodu. Obr. č. 2: Popisované plochy ve Vimperku.

4.1.1 Poloha arboreta

Arboretum se nachází na severovýchodním svahu kopce, na němž se tyčí vimperský zámek, severozápadně od hlavního silničního tahu ve směru Strážný (obr. č. 2). Je ohraničeno dřevěným plotem a přístupné branami na severozápadní a jihovýchodní straně. Nadmořská výška je v severovýchodní části arboreta cca 706 m n. m. a směrem na jihozápad se zvyšuje přibližně až na 730 m n. m. (Anonymus, 2011e). Jihozápadní část arboreta sousedí s veřejnou komunikací, ulicí Podzámčí. Je zčásti zastíněna několika stromy (javor, jírovec, jasan, lípa) rostoucími na svahu od komunikace k arboretu. Ze severozápadu sousedí s pozemkem bývalého letního kina (0,8 ha), plochou pro možné rozšíření arboreta do budoucna (Kotál, ústní sdělení). Podél severozápadního plotu rostou vzrostlé javory. Na severovýchodní straně je prudký svah k veřejné komunikaci, ulici Hřbitovní, porostlý jasan, javory, jírovcem a dříve i akáty, které byly v posledních letech pokáceny. Jižní hranice je částečně tvořena zdí sousedícího urnového háje a dále vzrostlou převážně jírovcovou alejí, která pokračuje až k jihozápadnímu rohu arboreta.

4.1.2 Velikost a historie arboreta

Rozloha arboreta je 11 340 m² (Anonymus, 1995). Arboretum je veřejnosti přístupné dle otevíracích hodin. V současnosti je v pronájmu Města Vimperk. Je volně přístupné k procházkám a k průchodu z jihovýchodní brány přes severozápadní bránu do bývalého letního kina. Původně bylo arboretum určeno žákům lesnické školy k výukovým účelům a nebylo přístupné veřejnosti. Proto zde chybí informační tabule pro veřejnost, je zde pouze tabule s rokem založení u jihovýchodního vchodu (obr. č. 1).

4.1.3 Význam arboreta

Zvláště v letních měsících poskytuje arboretum možnost rekreace a odpočinku. Pro návštěvníky jsou zde celkem čtyři dřevěné lavičky, dvě z nich částečně rozpadlé hnilobou. Původní cedulky s označením rodových a druhových názvů dřevin chybí.

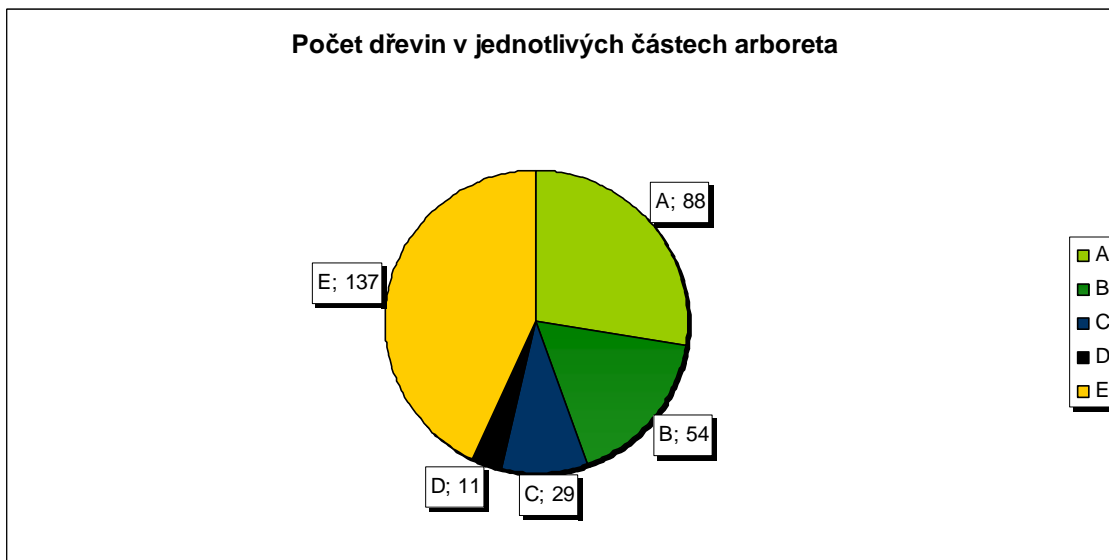
Arboretum je využíváno různými skupinami občanů, po kterých někdy v arboretu zůstává nepořádek v podobě odpadků a starého oblečení. Při inventarizaci a práci v terénu jsem byl svědkem toho, že arboretum je z větší části využíváno majiteli psů k venčení jejich zvířecích miláčků. Bohužel většina neuklízí po svých psech výkaly, které následně poškozují zdejší dřeviny (Kolařík, 2003).

Otvírací doba je od 9. do 19. hodiny, ovšem do arboreta se lze dostat místy řídkým latkovým plotem i mimo otevírací dobu, to dává příležitost především vandalům, kteří arboretum znečišťují a zvyšují riziko požáru odhazováním nedopalků.

Nyní se v arboretu nachází celkem 319 exemplářů dřevin. Tři druhy z nich tvoří keřovitou hranici při spodní (severovýchodní) části oplocení. Ostatní lze považovat za sbírkové dřeviny arboreta. Arboretum je přibližně v jedné třetině rozděleno zarostlou štěrkovou cestou pro dvoustopé vozidlo, na kterou navazují vydlážděné chodníčky rozdělující horní část arboreta na několik částí (sektorů). Příslušné sektory byly v mapě označeny písmeny pro lepší orientaci v terénu. Každá dřevina má označení složené vždy z písmena sektoru a čísla dřeviny. Původní číslování bylo od 1 do XXX. Dřeviny, které byly pokáceny, ať už z důvodu zdravotního či jiného, byly na původní mapě vyškrtnuty a jejich číslo již nebylo obsazeno novou dřevinou. Zůstal sice záznam o dřevině, která zde rostla, ale každý nový exemplář měl vyšší hodnotu označení, což vedlo k nepřehlednosti a práci s velkými čísly.

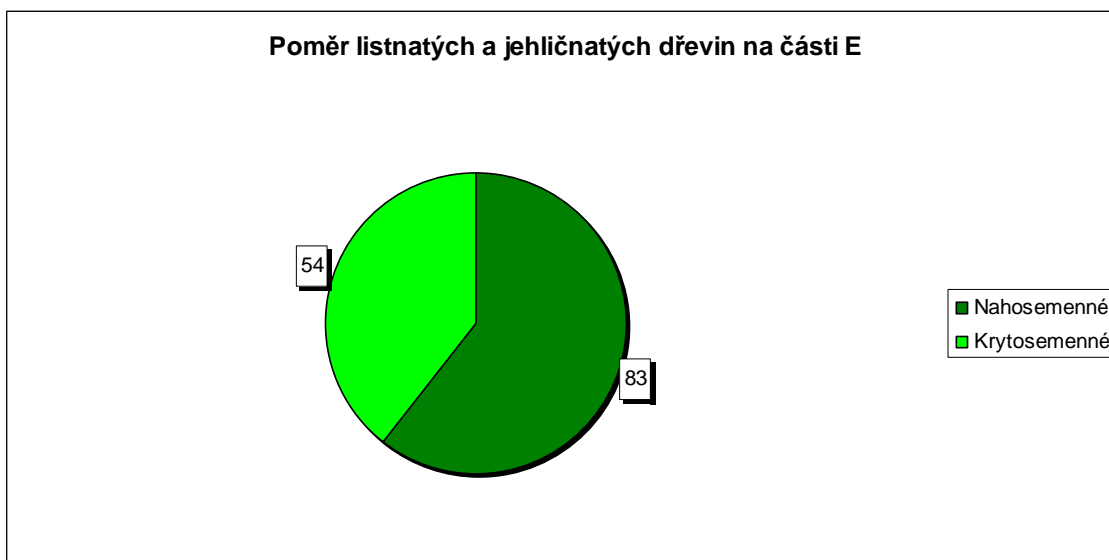
Poměr listnatých a jehličnatých dřevin je 162 : 157 ve prospěch listnatých dřevin. Do listnatých dřevin není započítán *Ginkgo biloba*, protože patří mezi nahosemenné rostliny.

Nejstarší dřeviny, které byly v inventarizaci z roku 1995 uvedeny jako 40leté (rok založení arboreta 1959), jsou nyní 50–60leté.

Graf č. 5: Počet dřevin v jednotlivých částech (sektorech) arboreta ve Vimperku.

Nejvíce dřevin roste na severovýchodní části (viz graf č. 5), která má největší výměru. Dosahuje přibližně 1/3 plochy arboreta. Převažují v ní nahosemenné dřeviny (viz graf č. 6).

Graf č. 6: Poměr listnatých a jehličnatých dřevin na části E.

4.1.4 Budoucnost arboreta

Jak již bylo v textu zmíněno, arboretum sousedí na severozápadě s momentálně nevyužitou plochou bývalého letního kina. V 90. letech zde byly vybudovány houpačky pro děti a plocha byla celkově uzpůsobena pro volnočasové aktivity. Objekt, který představovalo dřevěné pódium, byl přibližně před 3 lety zbourán. U vchodu do kina se zachovala budova pokladny a toalety, blízko jižního plotu je budova bývalé promítárny. Zbouráním plotu s arboretem by vznikla plocha téměř 2 ha, na které by bylo možné uskutečnit různé záměry. Jakékoliv nakládání s pozemkem arboreta je ovšem omezeno z důvodu církevní blokace.

4.2 Městský park

Obr. č. 3: Centrum Městského parku tvoří fontána.

4.2.1 Historie

Městský park byl vybudován okolo roku 1900 na rozsáhlé louce, která v 19. století sloužila k bělení prádla, pod zahradou rodiny Waldekovy (dnes na jejím

místě stojí budova pošty, bývalá vila Waldek, postavená v roce 1910), s novostavbou dívčí školy (1897–1899). Původně se jmenoval Stifterův park a rozléhal se okolo tehdejší dívčí školy (budovy dnešního prvního stupně ZŠ T. G. Masaryka), podél levého břehu řeky Volyňky. Po svém vzniku a za první republiky byl označován také jako Městské sady. Dominantou parku byla železná socha Josefa II. vztyčená na kamenné mohyle v září roku 1901 (foto č. 14). Tato socha byla roku 1918 sejmuta, vrácena v roce 1938, v roce 1945 znovu sejmuta a v roce 1947 zničena. Na jejím místě byl v 50. letech postaven altán, po něm v 70. letech památník osvobození Rudou armádou, před kterým probíhaly mj. oslavy osvobození, VŘSR a skládaly se pionýrské sliby, a který se v 90. letech změnil na objekt Harpuna – informační středisko s charakteristickým šachovnicovým vzhledem (Hajník, ústní sdělení).

4.2.2 Význam

Městský park je mezi občany oblíbený pro klid, který navzdory tomu, že je téměř v centru, poskytuje. Již zmíněná fontána tvoří dnešní střed parku (obr. č. 3). Je obklopena lavičkami, další místa k sezení jsou rozmístěna volně po parku. Západní část parku je z části situována pod úroveň ulice Sadová a od Kaplířovy ulice je oddělena smrky pichlavými (*Picea pungens*), které tvoří přírodní bariéru vůči komunikaci.

V létě jsou většinou všechny lavičky ve stínu obsazeny turisty či maminkami s dětmi, které si užívají příjemného mikroklimatu, který park poskytuje.

V severovýchodní části parku se nachází asfaltové hřiště, které je součástí školy a je téměř celoročně využíváno ke sportu. Za ním, v severovýchodním rohu, je vybudováno dětské hřiště s několika prolézačkami. Severní hranice parku je tvořena na západě a východě terasami. Mezi terasami je svah, který navazuje na výše položenou zástavbu ulice 1. máje. Jižní hranice parku se táhne podél řeky Volyňky.

4.2.3 Dřeviny v parku

Nejstarší stromy zde dosahují věku přes 100 let, především ty, které se zachovaly z původní výsadby. Mezi nejstarší patří lípy srdčité a velkolisté (*Tilia cordata*, *Tilia platyphyllos*), jírovce maďalové (*Aesculus hippocastanum*) a javory kleny (*Acer pseudoplatanus*). Dále také několik trnovníků akátů (*Robinia pseudoacacia*),

smrků ztepilých (*Picea abies*), modřínů opadavých (*Larix decidua*). Blízko fontány roste jediný starý habr obecný (*Carpinus betulus*).

Podoba parku a jeho dispozice se během let nijak výrazně nezměnily, pouze se prohloubilo koryto řeky Volyňky (po několika povodních v roce 1911, 1926, 1954 a 2002) (Hajník, ústní sdělení). V posledních letech byl park částečně upraven, byly odstraněny staré lípy (110–120 let) a nahrazeny novou výsadbou lip (*Tilia cordata*). V roce 2011 byly pokáceny tři stromy svým stavem přímo ohrožující procházející občany (*Acer pseudoplatanus*, *Aesculus hippocastanum*, *Betula papyrifera*). Dále vysázeny okrasné kultivary keřů (*Spiraea* sp., *Berberis* sp., *Cornus alba*, *Deutzia* sp., *Physocarpus opulifolius*) a třešní (*Prunus* sp.).

Celkem je v parku cca 38 druhů dřevin, které jsou vyznačeny na plánu. Po okrajích a v zákoutích parku je řada náletových dřevin, které nebyly zakresleny. Stejně jako velkoplošně rostoucí keře (pámelník bílý – *Symphoricarpos albus*, janovec metlatý – *Sarothamnus scoparius*, skalník vodorovný – *Cotoneaster horizontalis*, bobkovišeň lékařská – *Prunus laurocerasus*, pěnišník – *Rhododendron* sp.). V okolí fontány je zřízeno několik záhonů s květinami, které byly z plánu také vypuštěny.

4.3 Plocha zeleně u hotelu Vltava

Obr. č. 4: Pohled od rohu hotelu Vltava na jih.

4.3.1 Poloha a historie

Plocha je situována blízko centra města, pod hlavním vimperským náměstím a v popředí dvou vimperských roubenek (obr. č. 4). Výměra se i s chodníkem vedoucím napříč parkem blíží 650 m² (Anonymus, 2011d). Místo se rozkládá na původních základech šesti domů, které byly v průběhu let zbourány a jejichž základy byly částečně využity pro nynější obvodové zídky. Místo bylo vybudováno k 50. výročí založení KSČ, často se objevovalo na pohlednicích prezentujících město Vimperk (Hajník, ústní sdělení).

4.3.2 Význam

Tento malý kout zeleně poskytuje veřejnosti dvě lavičky na sezení. Díky vzrostlým smrkům pichlavým (*Picea pungens*), rozložitým borovicím klečím (*Pinus mugo*) a tisům červeným (*Taxus baccata*) skýtá v létě příjemný stín. Travnatá plocha v západní části před roubenkami nabízí další možnosti rekreace. Zajímavostí je kamenné sochařské dílo v severovýchodní části. Jeho původ nebyl objasněn.

Na jaře 2011 byla tato plocha zahradnický ošetřena a staré lavičky vyměněny. Přesto všechno zůstává neustálým problémem množství odpadků, které se zde opakovaně objevují.

4.4 Vybrané významné druhy v arboretu ve Vimperku

Abies procera – jedle vznešená (stříbrná)

Jedle vznešená je strom původem ze západní části Severní Ameriky. Je to 30–40 metrů vysoký strom, který může výjimečně dorůst až 80 metrů (Koblížek, 2000). Ve stáří je borka hluboce brázditá. Letorosty jsou červenohnědé (rezavé), jemně pýřité a pupeny pryskyřičnaté. Jehlice jsou měkké, delší, tupě zakončené (Hurych, 1996). Jsou typické svým „hokejkovitým“ tvarem, neboť spodní část je přilehlá k větvičce a dál se jehlice od větvičky odklání. Z jedlí produkuje nejkvalitnější dřevo, dorůstá největších rozměrů a má největší šišky (Musil et Hamerník, 2003).

Acer japonicum – javor japonský

Dle Koblížka (2000) a Musila et Möllerové (2005b) je to keř až strom o výšce 5–7 metrů. Letorosty má lysé a červené. Listy mají až 11 hluboce zařízlých laloků. Pěstuje se především pro nezvyklý tvar listů a pro karmínově červené zbarvení na podzim. Pochází z horských lesů Japonska.

Acer cf. laxiflorum – javor řídkokvětý

Javor řídkokvětý je 6–15 m vysoký strom, původem z Asie, horských oblastí Jižní Číny a Tibetu. Letorosty jsou červené a lysé, květy tvoří hnědozelené hrozny dlouhé 10 cm. Listy mají na bázi 2–4 malé laloky, jsou lysé a na rubu v paždí žilek hnědé. Prospívá na chráněných teplejších stanovištích (Koblížek, 2000).

Acer opalus – javor kalinolistý

Je to 10–15 m vysoký strom, s hustou korunou. Listy jsou často variabilní, podobné javoru klenu s tupějšími a kratšími laloky, na rubu šedivé a zpočátku chlupaté. Rozšířen je v jižní Evropě, u nás je pěstován vzácně. (Koblížek, 2000; Musil et Möllerová, 2005b).

Berberis vulgaris – dřevitá obecná

Je jediným domácím druhem dřevitá obecná. Jako opadavý keř dorůstá až 3 m výšky. Listy jsou eliptické, nepravidelně osinkatě zubaté. Kvete zlatožlutými květy. Prospívá především na slunných a teplých místech. Jeho dřevo je tvrdé a využívá se v řezbářství, plody jsou bobule (dřevitá obecná) a používají se pro vysoký obsah vitamínu C k zavařování. Přirozeně se vyskytuje ve střední a jižní Evropě se západní hranicí rozšíření zasahující až po severní okraj Malé Asie, Kavkaz a sever Íránu (Koblížek, 2000; Musil et Möllerová, 2005a).

Betula papyrifera – bříza papírovitá

Je opadavým, často vícekmenným, až 30 m vysokým stromem (Koblížek, 2000). Má červenohnědé letorosty, kratší a méně převislé než naše domácí bříza (*Betula pendula*), kůra má lehce oranžový nádech a s věkem se stává čistě bílou (Hurych, 1996), na bázi kmene nerozpukává ani ve vyšším věku stromů. V domovině, na severu Severní Ameriky, je největším a nejrozšířenějším zástupcem rodu *Betula*. Je otužilá, její kůra byla využívána tamějšími domorodci k potahování koster kánoí. Roste i na Aljašce

a Labradoru (Russel et Cutlerová, 2007). Do České republiky byla dovezena roku 1865. Je nejčastěji pěstovaným cizokrajným druhem v našich parcích (Kříž, 1990).

Castanea sativa – kaštanovník jedlý

Tento druh je až 35 m vysoký, se zelenavými až červenohnědými letorosty. Typické jsou pro něj 9–20 cm dlouhé pilovité listy, na rubu chlupaté, ve stáří olysávající. Na rubu jsou šupinovitě žlázkové (Koblížek, 2000). Kvete v květnu až červnu, je rostlinou dvoudomou. Řadíme ho mezi teplomilné dřeviny, přes zimu je schopen snášet mrazy až do $-27\text{ }^{\circ}\text{C}$ (Koblížek, 1990). U nás je místy rozšířen i v lesích. Původem je z jižní Evropy a Asie (Hurych, 1996). Dosud nejvyšší známá lokalita je v Nejdku u Karlových Varů ve výšce 678 m n. m. (Haltofová et Jankovský 2003, Jankovský et Haltofová, 2004). V arboretu roste 5 exemplářů *Castanea sativa*, dva jsou ve stáří 40–60 let. Oba přinášejí „jalové“ plody, protože podzimy zde nejsou dostatečně teplé (Koblížek, 1990). Jedinec označený A84 je nejvýše rostoucí, v přibližné výšce 720 m n. m. Jedná se pravděpodobně o nejvýše pěstovaný exemplář v České republice.

Cornus mas – dřín obecný (d. jarní)

Dorůstá do podoby keře či stromu o výšce 6 m, výjimečně až 10 m. Borka je šupinovitá, odlupuje se. Letorosty jsou chlupaté a listy eliptické či vejčité kopinaté. (Hurych, 1996). Koblížek (2000) dodává, že listy mají 3–5 párů žilek a na spodní straně nesou drobné chomáče chlupů. Dřín obecný je dřevinou světlomilnou, preferující teplejší lokality na vápencovém podloží. Poskytuje tvrdé, těžké dřevo. Je rozšířen především v jižní Evropě až po Malou Asii a Kavkaz. Plody (dřínky) jsou jedlé peckovice s vysokým obsahem vitamínu C. Jako první z dřevin na jaře poskytuje včelí pastvu (Musil et Möllerová, 2005b). Jeho velkoplodé kultivary se pěstují pro ovoce (Koblížek, 2000). Pozoruhodným zjištěním je, že zdejší výskyt v arboretu Vimperk je pravděpodobně nejvyšším dosud známým výskytem pěstovaných rostlin tohoto druhu v České republice. Nejvýše položená lokalita (přírodního výskytu) uvedená v Květeně České republiky (Holub, 1997) se nachází v nadmořské výšce 725 m.

Fraxinus ornus – jasan zimnář

Dorůstá dle Hurycha (1996) do výšky 8 m, dle Koblížka (2000) až 15 m. Letorosty jsou holé, pupeny šedofialové a listy menší, 3–8 cm dlouhé, na rubu pýřité. V květnu až červnu kvete dlouhými, bílými, vonnými latami (Koblížek, 2000).

Je teplomilný, zvyklý na sucho a přímé slunce. V zimě může namrzat. Původní rozšíření zasahuje od jižní Evropy až po Malou Asii. (Hurych, 1996). Jeho zdejší úspěšný výskyt v tak vysoké a chladné severovýchodní poloze je překvapivý.

Pinus cembra – borovice limba

Jehličnan vysoký až 25 m, dle Musila (2003) v Alpách dorůstá až 28 m. Často je vícekmenný s kuželovitou korunou (Koblížek, 2000). Jehlice jsou tuhé, ve svazku po 5. Borka je tenká s pryskyřičnými puchýřky. Ve stáří je brázditá, podobná borce jedle. Dřevo je lehké a trvanlivé, barvou žlutavé s načervenalým jádrem. Kromě dřeva je významná také limbovými „oříšky“ (semena šišek), které jsou jedlé. Limba roste pomalu, její semenáče jsou citlivé na okus a loupání, špatně zavalují rány. Přirozeně se vyskytuje ve vysokých pohořích střední Evropy. Roste kolem horní hranice lesa v Alpách a reliktně i v Karpatech (Musil et Hamerník, 2003). Je odolná vůči exhalátům (Hurych, 1996).

Pinus koraiensis – borovice korejská

Dle Koblížka (2000) je to až 40 m vysoký strom s kuželovitou korunou. Borka je šedavá a dlouho hladká. Letorosty jsou plstnaté, rezavé. Pupeny jsou typicky silně pryskyřičnaté. Jehlice jsou ve svazcích po 5, až 16 cm dlouhé, na vnitřní straně modravé, na vnější tmavozelené. Stejně jako limba, poskytuje i borovice korejská jedlá semena. Stejně tak pomalu roste. Původem je z asijských zemí – Koreje, Japonska, Mandžuska, a Dálného Východu.

Pterocarya fraxinifolia – lapina jasanolistá

Lapina je strom dorůstající až 30 m, často tvořící více kmenů, které mají hluboce rozbrázděnou borku. Letorosty jsou hnědé, v mládí šupinaté, později jen na konci letorostů. Listy 5–2jařmé, až 50 cm dlouhé, složené z kopinatých lístků. Květy obou pohlaví jsou v jehnědách, samičí jehnědy jsou řidší a delší. Je dosti mrazuvzdorná, teplomilná, preferující hlubší a vlhčí půdu. Původem je z teplejších oblastí Asie (Hurych, 1996; Koblížek, 2000; Tomšovic, 1990).

Quercus robur 'Pectinata' – dub letní (křemelák), kultivar 'Pectinata'

Dub letní je až 50 m vysoký strom s tmavou, hrubě kostkovitou borkou. Vytváří tenké, plstnaté letorosty (Koblížek, 2000). Listy má přisedlé s krátkým řapíkem,

okrouhle laločnaté, u báze listu srdčité. Plody (žaludy) jsou dlouze stopkaté (Hurych, 1996). Křemelák je náročný na podmínky stanoviště, vyžaduje teplo, světlo a výživnou půdu, za to poskytuje tvrdé a trvanlivé dřevo. V Evropě je rozšířen až po 63° s. š., další areál má v západní Asii (Musil et Möllerová, 2005a). Kultivar 'Pectinata' byl vyšlechtěn kolem roku 1864 (Hieke, 1991). Je typický svými hluboce zařízlými a úzkými laloky (Hurych, 1996).

Rhamnus cathartica – řeštlák počistivý

Je to až 6 m vysoký, rozložitý dvoudomý keř. Postranní větve jsou trnité. Borka je odlupčivá v příčných pásech. Je světlomilný, ale toleruje i polostín, často roste na vysychavých půdách. Vyskytuje se v teplejších oblastech, v chladnějších podmínkách jen vzácně. Areál výskytu zasahuje v Evropě až po 62° s. š. Další areál tvoří západ Asie. Dřevo je typické červeným jádrem (Musil et Möllerová, 2005b). U nás představuje optimum výskytu nadmořská výška 200–400 m n. m. Vyskytuje se roztroušeně až do 600 m n. m. a ojediněle zasahuje až do submontánního stupně (Slavík, 1997).

Rhamnus imeretina – řeštlák kavkazský

Je to 2–3 m vysoký keř se silnými letorosty. Trny jsou nečetné nebo chybí. Lesklé listy jsou dlouhé až 25 cm, eliptické až obvejčité, vroubkovaně pilovité. Na podzim červenají. K pěstování je nejoblíbenější z rodu i přes náročnější požadavky na půdu (Hurych, 1996; Koblížek, 2000; Musil et Möllerová, 2005b).

Tillia platyphyllos 'Laciniata' – lípa velkolistá, kultivar 'Laciniata'

Tento kultivar lípy velkolisté dorůstá až do výšky 40 metrů a jeho koruna je široce kuželovitá. Letorosty mohou být chlupaté, ale i lysé. Listy jsou okrouhle vejčité a u báze srdčité. Na rubu jsou světle chlupaté, bez chomáčků (Koblížek, 2000). Plod (nažku) nelze rozmáčknout mezi prsty a zůstává na stromě přes zimu. U nás roste od nížin až po nižší horské oblasti. Rozšíření ve střední a jihovýchodní Evropě, areál zasahuje až do Asie (Musil et Möllerová, 2005a). Kultivar 'Laciniata' se vyznačuje stříhanými listy a byl vyšlechtěn okolo roku 1835 (Hurych, 1996; Hieke, 1991).

Viburnum lantana – kalina tušalaj

Roste většinou jako opadavý, v jižních oblastech jako stálezelený keř. Dorůstá až 5 m. Letorosty jsou šedoplstnatě hvězdovitě chlupaté, s nahými pupeny, které se dělí na listové a květní. Listy jsou elipsovité či vejčité, 12 cm dlouhé a na rubu hvězdovitě chlupaté. Květy jsou bílé se žlutým nádechem. Plody jsou černé peckovice, 1 cm dlouhé, s plochou peckou. Je světlomilnou a teplomilnou dřevinou. Přesto je odolný vůči našim mrazům. Oblastí rozšíření je Evropa, vyjma severních oblastí. Dále se vyskytuje na Kavkazu a severu Afriky (Koblížek, 2000; Musil et Möllerová, 2005c).

Viburnum rhytidophyllum – tušalaj vrásčitolistý

Roste jako neopadavý keř až do výšky 4 m. Letorosty jsou silné, světle plstnaté hvězdovitými trichomy. Pupeny jsou holé. Listy mají vejčitý až elipsoidní tvar, délku až 18 cm, dle Musila et Möllerové (2005c) až 25 cm. Jsou silně vrásčité, na líci zelené a lesklé, na rubu světlé a plstnaté. Tvar čepele je celookrajný, povrch listů je kožovitý (Musil et Möllerová, 2005c). Květy v okolíčnatých vrcholících jsou bílé se žlutým nádechem. Plody jsou dlouhé 0,8 cm, elipsoidního tvaru. V době zralosti mají černou barvu (Koblížek, 2000). Původem je z Číny. U nás je také pěstován jeho kříženec *V. × pragense*, s kratšími listy, s méně výraznou žilnatinou (Musil et Möllerová, 2005c).

Cryptomeria japonica – kryptomerie japonská

Stálezelený strom dorůstající až 50 m, ve své domovině, dle Musila et Hamerníka (2003) až 72,5 m. Borka je odlupčivá v pruzích. Listy jsou střídavé, jehlicovité, v 5 podélných řadách. Kryptomerie preferuje polostinná, později i poloslunná stanoviště (Koblížek, 2000). Je teplomilná a potřebuje vlhká výživná stanoviště, na chráněných místech. Je náchylná na mrazy (Koblížek, 2000; Hurych, 1996). Dle Musila et Hamerníka (2003) je nejdůležitější hospodářskou dřevinou Japonska, roste až 2000 let, dřevo nemá pryskyřné kanálky, je lehké, měkké a pružné. Původně roste v Japonsku a jihovýchodní Číně.

5. ZÁVĚR

Hlavním cílem této práce bylo inventarizovat vimperské arboretum. To se úspěšně podařilo. V arboretu bylo zjištěno 319 jedinců, resp. skupin (u keřů) dřevin ve 159 druzích. Z různých zdrojů byla sepsána stručná a přehledná historie lesnické školy a arboreta. Lesnická škola k němu neodmyslitelně patřila a díky ní ve Vimperku zůstalo arboretum, které je občany vnímáno často jen jako obyčejný park, ale představuje velký potenciál v podobě budoucího využití jak místními obyvateli, tak především turisty, kteří Vimperk každoročně hojně navštěvují. Největší problém větších budoucích investic je a nadále bude církevní blokáce, která na celé ploše arboreta leží. Lze se jen domnívat, jak by církev naložila s tímto majetkem, kdyby ho dostala zpět do vlastnictví. Výstupem této části práce je aktuální mapa dřevin v arboretu v měřítku 1 : 200 a dva seznamy dřevin. První seznam představuje polohu jednotlivých druhů dřevin a je vhodný pro přímé použití s mapou a vyhledání požadovaných druhů v terénu. Druhý seznam je určen pro získání představy jaké dřeviny v které části arboreta rostou.

Kromě arboreta se pro doplnění a vytvoření komplexnějšího pohledu na zeleň města tato práce zabývala také Městským parkem a plochou zeleně u hotelu Vltava. O historicky bohatším Městském parku bylo zjištěno mnoho cenných informací především od Mgr. Hajníka, který se dějinami Vimperka zabývá a poskytl mi množství podkladů. S jeho pomocí byla sepsána historie parku a zároveň bylo získáno několik dobových fotografií zobrazujících části parku. Výstupem inventarizace parku je plánec s umístěním dřevin. Exempláře v parku byly na pláncu očíslovány dle příslušnosti ke druhu. Celkově bylo popsáno 38 druhů.

Stejně jako v Městském parku, i na ploše u hotelu Vltava byly dřeviny označeny v pláncu dle příslušnosti ke druhu. Tato plocha neměla tak bohatou historii, ani velké množství druhů. Ale vzhledem k umístění nejbližší centru a jejímu významu hlavně jako funkčního celku zeleně obklopeného asfaltem a dlažbou byla také předmětem této práce. Byly získány dobové fotografie, na ploše bylo zjištěno 20 druhů a byl vytvořen plánec plochy.

6. PRAMENY

- Anonymus (1995): Arboretum Vimperk. Návrh prostorové a porostní rekonstrukce zeleně. – Ms., 12 pp. [Depon. in: Městský úřad Vimperk].
- Anonymus [PH] (2005): Budnews. Zprávy z regionu, Lesnická škola zanikne. – [online: http://www.budnews.cz/clanek.php?id_clanku=12431; použito 9. 3. 2011].
- Anonymus (2003): Integrovaná střední škola lesnická. Charakteristika. – [online: <http://web.archive.org/web/20030424085303/http://www.lsvimperk.cz/>; použito 22. 3. 2011].
- Anonymus (2011c): Internet Archive. Internet Archive Waybackmachine. – [online: http://web.archive.org/web/*/lsvimperk.cz; použito 13. 1. 2011].
- Anonymus (2011a): Město Vimperk - informační systém cestovního ruchu. Turistika ve městě Vimperk a okolí. – [online: <http://www.vimperk.cz/77/cz/normal/o-meste-vimperk/?artid=27&lang=cz&mode=normal>; použito 22. 3. 2011].
- Anonymus (2011d): Nahlížení do katastru nemovitostí. Výběr katastrálního území. – [online: <http://nahliznidokn.cuzk.cz>; použito 12. 3. 2011].
- Anonymus (2011e): Daft Logic. Google Maps Find Altitude. [online: <http://www.daftlogic.com/sandbox-google-maps-find-altitude.htm>; použito 9. 4. 2011].
- Anonymus (1958): Pamětní kniha Lesnické mistrovské školy. – Ms., sine pag. [Depon. in: Státní okresní archiv Prachatice, sine sign.].
- Anonymus [mis] (1993): Arboretum znovu ožívá: “Když jsou šišky, máme plnou hlavu starostí“. – Hraničář 38/18, Prachatice, p. 4.
- Anonymus [cf. F. Machovec] (1998): Průvodce arborem Integrované střední školy lesnické ve Vimperku. – Ms., 1 pp. [Depon. in: Městský úřad Vimperk].
- Anonymus (2011b): Wikipedie, otevřená encyklopedie. Arboretum. – [online: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Arboretum>; použito 1. 12. 2010].
- Albrecht J. et al. (2003): Českobudějovicko. In: Mackovčín P. et Sedláček M. (eds.): Chráněná území ČR, svazek VIII. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, 808 pp. (29-33 p).
- Hajník R. (2007): Vimperk. – Ladislav Horáček – Paseka, Praha a Litomyšl. 108 pp.

- Haltofová P. et Jankovský L. (2003): Distribution of sweet chestnut *Castanea sativa* Mill. in the Czech Republic. – J. Forest. Sci., 49: 259-272. [online: http://www.cazv.cz/2003/JFS6_03/Les%2006_3%20Haltofov%C3%A1.pdf; použito 22. 3. 2011].
- Holub J. (1997): Cornaceae – dřínovité. – In: Slavík B. [ed.], Květena České republiky Vol. 5. Academia, Praha, pp. 252-265.
- Hurych V. (1996): Okrasné dřeviny pro zahrady a parky. – KVĚT, Plzeň. 183 pp.
- Hurych V. et al. (1984): Sadovnictví 1. – Státní zemědělské nakladatelství, Praha. 389 pp.
- Hieke K. (1991): Lexikon okrasných dřevin. – Helma, Praha, 730 pp.
- Jankovský L. et Haltofová P. (2004): Lesnická práce – časopis pro lesnickou vědu a práci. Rozšíření kaštanovníku jedlého *Castanea sativa* Mill. v ČR. – [online: <http://lesprace.silvarium.cz/content/view/417/19/>; použito 15. 3.2011].
- Janouch V. (2005a): Přijde Vimperk o lesnickou školu? – Mladá Fronta DNES, 21. 04. 2005, p. 1.
- Janouch V. (2005b): Lesníci ve Vimperku končí. – Mladá Fronta DNES, 09. 09. 2005, p. 1.
- Jansa F., Wagner B. et Hurych V. (1961): Sadovnictví: Učebnice pro zemědělské technické a mistrovské školy. – Státní zemědělské nakladatelství, Praha, 418 pp.
- John J. (1979): Vimperk – město pod Boubínem. – Jihočeské nakladatelství, České Budějovice. 473 pp.
- Kantor B. (2007): Lesnická škola ve Vimperku, její historie a snad i budoucnost. – Vimperské noviny, č.1/2007, p. 8.
- Koblížek J. (2000): Jehličnaté a listnaté dřeviny našich zahrad a parků. – Sursum, Tišnov. 445 + 173 pp.
- Koblížek J. (1990): Fagaceae – bukovité. – In: Hejný S., Slavík B. [ed.], Květena České republiky Vol. 2. Academia, Praha, pp. 17-35.
- Kolařík J. et al. (2003): Péče o dřeviny rostoucí mimo les. I. díl. – ČSOP Vlašim. 328 pp.
- Krejčí K. (2010): Šumavský Vimperk – dříve i městem mladých lesáků. Vimperské noviny, č. 2/2010, p. 8.
- Kříž Z. (1990): *Betula* – bříza. In: Hejný S., Slavík B. [ed.], Květena České republiky Vol. 2. Academia, Praha, pp. 36-46.
- Musil I. et Hamerník J. (2003): Lesnická dendrologie 1. – ČZU v Praze. [skriptum]

- Musil I. et Möllerová J. (2005a): Listnaté dřeviny 1. – ČZU v Praze. [skriptum]
- Musil I. et Möllerová J. (2005b): Listnaté dřeviny 2. – ČZU v Praze. [skriptum]
- Musil I. et Möllerová J. (2005c): Listnaté dřeviny 3. – ČZU v Praze. [skriptum]
- Pacáková-Hošťálková B. et Petrů J. et Riedl D. et Svoboda A. M. (1999): Zahrady a parky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. – Libri, Praha. 521 pp.
- Russel T. et Cutlerová C. (2007): Stromy : světová encyklopedie. – Fortuna Libri. Praha. 256 pp.
- Růžičková J. et al. (1996): Sadovnictví. – Květ, Praha. 256 pp.
- Slavík B. (1997): Rhamnaceae – řešetlákovité. – In: Slavík B. [ed.], Květena České republiky Vol. 5. Academia, Praha, pp. 435-441.
- Šetelová V. et al. (1977): Botanické zahrady. – Státní pedagogické nakladatelství, Praha. 277 pp.
- Tolasz R. et al. (2007): Atlas podnebí Česka. – Univerzita Palackého v Olomouci – ČHMÚ Praha, 255 pp.
- Tomšovic P. (1990): Junglandaceae – ořešákovité. – In: Hejný S., Slavík B. [ed.], Květena České republiky Vol. 2. Academia, Praha, pp. 58-63.

7. PŘÍLOHY

Obrazové přílohy

Obr. č. 1: Plán plochy zeleně u hotelu Vltava – viz CD-ROM.

Obr. č. 2: Plán městského parku – viz CD-ROM.

Obr. č. 3: Mapa Arboreta – viz CD-ROM.

Fotografické přílohy

Foto č. 1: Severovýchodní hranice arboreta a ulice Hřbitovní (zima 2011).

Foto č. 2: Jihozápadní hranice arboreta (podzim 2010).

Foto č. 3: Pohled na severozápadní hranici arboreta (březen 2011).

Foto č. 4: Pohled na jižní stranu arboreta (podzim 2010).

Foto č. 5: Pohled na zarostlou cestu směrem na jihovýchodní bránu arboreta (březen 2011).

Foto č. 6: Severozápadní brána vede do bývalého letního kina (léto 2010).

Foto č. 7: Pohled na řeku Volyňku, bývalou dívčí školu a malé lipky (1908).

Foto č. 8: Pohled na řeku Volyňku, ZŠ T. G. Masaryka Vimperk a vzrostlé lípy (2011).

Foto č. 9: Pohled na Městský park od jihovýchodu, uprostřed budova dnešní pošty (1913).

Foto č. 10: Aktuální pohled na Městský park od jihovýchodu (2011).

Foto č. 11: Pohled na vimperský zámek. Vpravo dole je vidět park v jeho původní podobě (1906).

Foto č. 12: Pohled na fontánu, centrum Městského parku (2011).

Foto č. 13: Část staré a nové lipové aleje podél Volyňky (2011).

Foto č. 14: Železná socha císaře Josefa II., která stála na místě dnešní fontány (1901).

Foto č. 15: Pohled na hotel Vltava a severní stranu plochy zeleně (70. léta 20. století).

Foto č. 16: Pohled na hotel Vltava a severní stranu plochy zeleně (2011).

Foto č. 17: Plocha zeleně u hotelu Vltava v roce 1971.

Foto č. 18: Plocha u hotelu Vltava v dnešní podobě (2011).

Foto č. 19: Plocha zeleně u hotelu Vltava v roce 1985.

Foto č. 20: Sochařské dílo ve spodní části plochy zeleně u hotelu Vltava.

Tabulkové přílohy

Tab. č. 1: Druhový seznam dřevin v arboretu Vimperk s umístěným jednotlivých položek.

Tab. č. 2: Seznam dřevin arboreta Vimperk členěný dle sektorů – viz CD-ROM.

Tab. č. 3: Seznam dřevin Městského parku.

Tab. č. 4: Seznam dřevin plochy zeleně u hotelu Vltava.

Fotografické přílohy

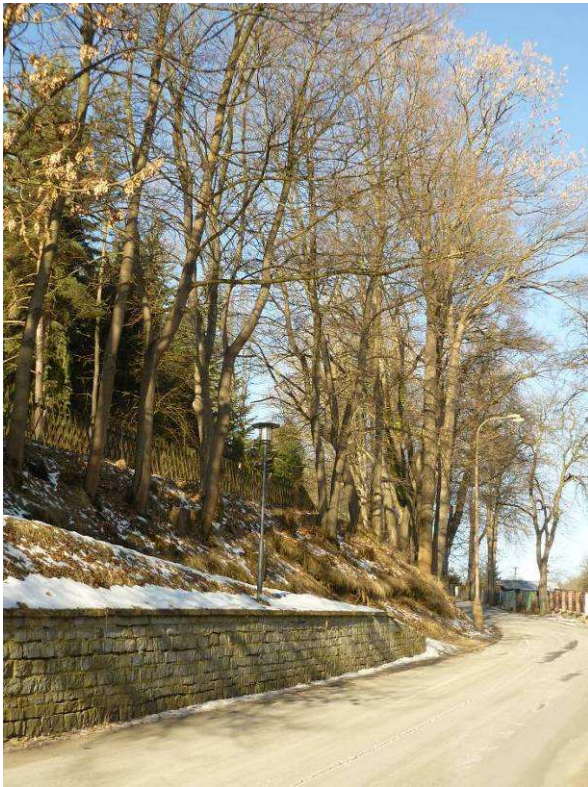

Foto č. 1: Severovýchodní hranice arboreta a ulice Hřbitovní (zima 2011).

Foto č. 2: Jihozápadní hranice arboreta (podzim 2010).

Foto č. 3: Pohled na severozápadní hranici arboreta (březen 2011).

Foto č. 4: Pohled na jižní stranu arboreta (podzim 2010).

Foto č. 5: Pohled na zarostlou cestu směrem na jihovýchodní bránu arboreta (březen 2011).

Foto č. 6: Severozápadní brána vede do bývalého letního kina (léto 2010).

Foto č. 7: Pohled na řeku Volyňku, bývalou dívčí školu a malé lípky (1908).

(zdroj: soukromá sbírka R. Hajníka)

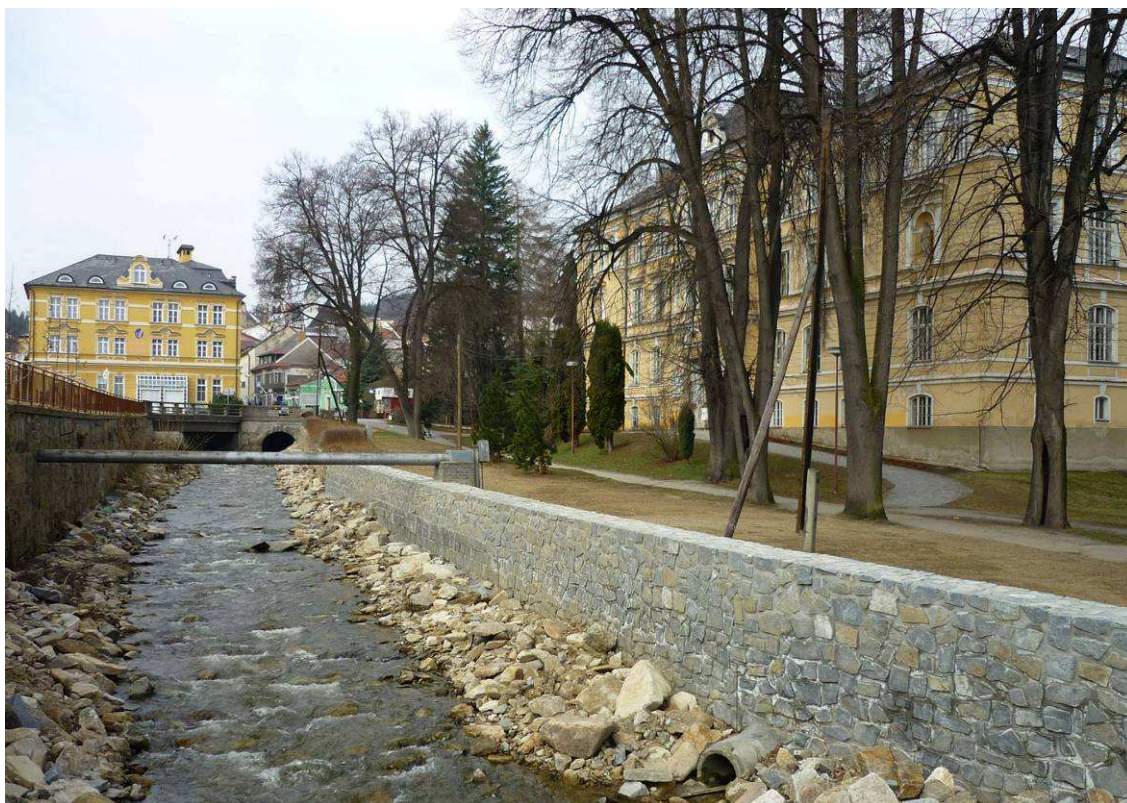

Foto č. 8: Pohled na řeku Volyňku, ZŠ T. G. Masaryka Vimperk a vzrostlé lípy (2011).

Foto č. 9: Pohled na Městský park od jihovýchodu, uprostřed budova dnešní pošty (1913).
(zdroj: soukromá sbírka R. Hajníka)

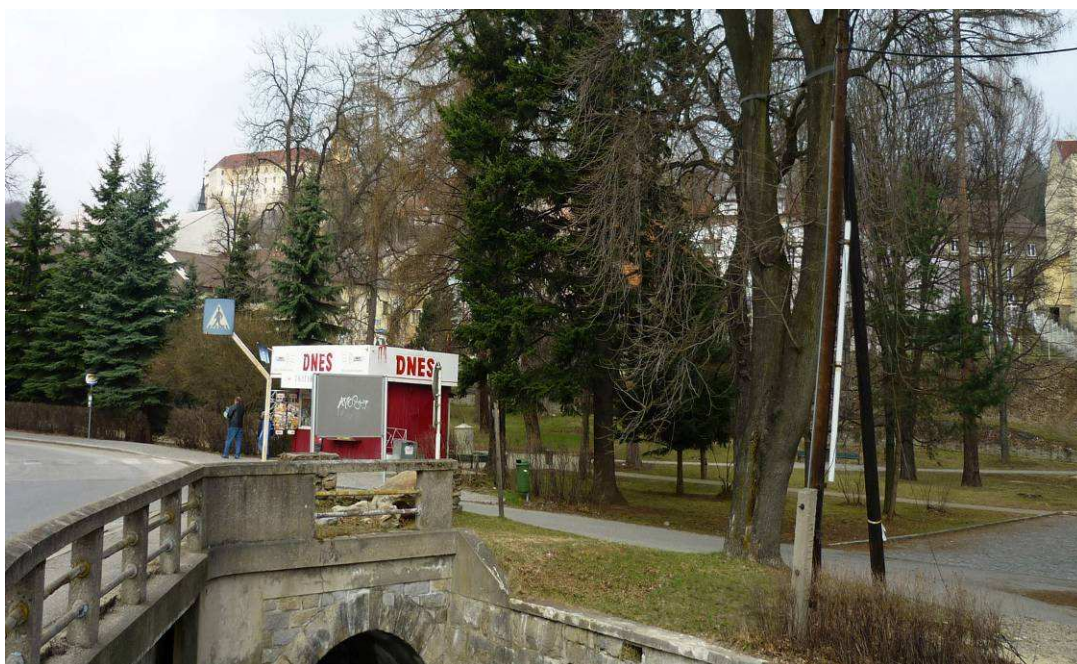

Foto č. 10: Aktuální pohled na Městský park od jihovýchodu (2011).

Foto č. 11: Pohled na vimperský zámek. Vpravo dole je park v jeho původní podobě (1906).
(zdroj: soukromá sbírka R. Hajníka)

Foto č. 12: Pohled na fontánu, centrum Městského parku (2011).

Foto č. 13: Část staré a nové lipové aleje podél Volyňky (2011).

Foto č. 14: Železná socha císaře Josefa II., která stála na místě dnešní fontány (1901).
(zdroj: soukromá sbírka R. Hajníka)

Foto č. 15: Pohled na hotel Vltava a severní stranu plochy zeleně (70. léta 20. století).
(zdroj: soukromá sbírka R. Hajníka)

Foto č. 16: Pohled na hotel Vltava a severní stranu plochy zeleně (2011).

Foto č. 17: Plocha zeleně u hotelu Vltava v roce 1971.

(zdroj: soukromá sbírka R. Hajníka)

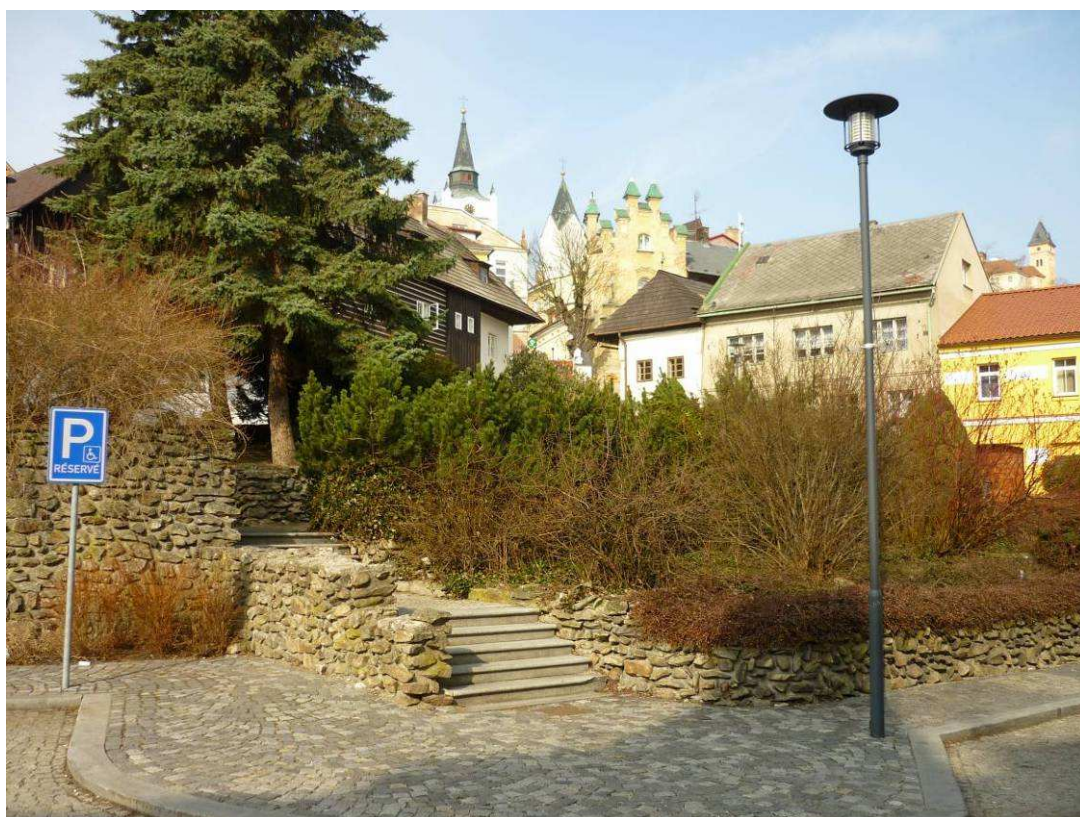

Foto č. 18: Plocha zeleně u hotelu Vltava v dnešní podobě (2011).

Foto č. 19: Plocha zeleně u hotelu Vltava v roce 1985.

(zdroj: soukromá sbírka R. Hajníka)

Foto č. 20: Sochařské dílo ve spodní části plochy zeleně u hotelu Vltava (2011).

Tabulková příloha

Dřevina	Značka
<i>Abies alba</i>	E50, E104
<i>Abies concolor</i>	A5, A6
<i>Abies grandis</i>	E88
<i>Abies holophylla</i>	E56, E58
<i>Abies homolepis</i>	E49, E128
<i>Abies nordmanniana</i>	E108, E127
<i>Abies procera</i>	E48, E98
<i>Abies</i> sp.	A9
<i>Acer</i> sp.	A49
<i>Acer campestre</i>	B36, B52, D2
<i>Acer ginnala</i>	A50, A51, A52
<i>Acer japonicum</i>	B46
<i>Acer laxiflorum</i>	A53
<i>Acer negundo</i>	A57
<i>Acer opalus</i>	A82
<i>Acer palmatum</i>	B45, E21
<i>Acer platanoides</i>	A79
<i>Acer platanoides</i> 'Globosum'	A45, A46
<i>Acer platanoides</i> cv. Crimson King	A44
<i>Acer pseudoplatanus</i>	A54, A55, A56, B35, B40, B48, B50
<i>Acer saccharinum</i>	B11, E67
<i>Alnus incana</i>	B20
<i>Berberis vulgaris</i>	E19
<i>Berberis vulgaris</i>	E17
<i>Betula papyrifera</i>	E7
<i>Betula pendula</i>	E112, E124
<i>Caragana arborescens</i>	A13, E8, E9
<i>Carpinus betulus</i>	B49, B51, C, D5
<i>Carpinus betulus</i> 'Columnaris'	C28
<i>Carpinus betulus</i> 'Quercifolia'	E130
<i>Carpinus betulus</i>	E131
<i>Castanea sativa</i>	A84, C10, E97, E101, E106
<i>Cornus mas</i>	E68, E69
<i>Cotoneaster tomentosus</i>	B5
<i>Crataegus monogyna</i>	A38, E96
<i>Cryptomeria japonica</i>	C16
<i>Deutzia</i> sp.	E74
<i>Euonymus europaeus</i>	B7, B9, E10, E11, E12
<i>Fagus sylvatica</i>	C15
<i>Fagus sylvatica</i> 'Davickii'	E118
<i>Fagus sylvatica</i> červenolistý kultivar	E134
<i>Fraxinus excelsior</i>	B18, B47, C6
<i>Fraxinus excelsior</i> 'Microfila'	B32
<i>Fraxinus ornus</i>	C9

Tab. č. 1: Druhový seznam dřevin v arboretu Vimperk s umístěným jednotlivých položek (část 1).

Dřevina	Značka
<i>Gingko biloba</i> 'Laciniata'	E15, E16
<i>Chamaecyparis lawsoniana</i> 'Alumii'	C14
<i>Chamaecyparis nootkatnsis</i>	B23, B31, C11, E92
<i>Chamaecyparis nootkatnsis</i> 'Pendula'	E99
<i>Chamaecyparis pisifera</i>	B16, B21, B22, C2
<i>Chamaecyparis pisifera</i> 'Filifera'	C13
<i>Chamaecyparis pisifera</i> 'Plumosa'	B3, E119
<i>Chamaecyparis</i> cf. <i>obtusata</i>	C4, C5
<i>Chamaecyparis</i> sp. nízký kultivar	C29
<i>Juglans regia</i>	A88
<i>Juniperus communis</i>	B4, E36, E40
<i>Juniperus communis</i> 'Hibernica'	E126
<i>Juniperus chinensis</i> 'Pfitzeriana'	B17, B29, C3
<i>Juniperus sabina</i>	E73, E125
<i>Juniperus virginiana</i> 'Tripartita'	B30
<i>Larix decidua</i>	E35, E46
<i>Larix kempferii</i>	E22, E23
<i>Larix leptolepis</i>	B13
<i>Ligustrum vulgare</i>	L
<i>Lonicera tatarica</i>	C20
<i>Lonicera xylosteum</i>	C21, C22
<i>Magnolia</i> sp.	E113, E114
<i>Malus</i> sp.	A60, A70, A71, A72
<i>Malus sylvestris</i>	A64
<i>Padus racemosa</i>	B38, D7, D8
<i>Philadelphus coronarius</i>	E13
<i>Physocarpus opulifolius</i> červenolistý kultivar	A25, A26, A27
<i>Physocarpus opulifolius</i> zelenolistý kultivar	A33, A34, A35
<i>Picea abies</i>	A15, A18, A23, A29, A30, A31, A32, A37, B25, E31, E43, E64
<i>Picea abies</i> 'Barryi'	B33, E45
<i>Picea abies</i> 'Cupressiana'	C27
<i>Picea abies</i> 'Cupressina'	E77
<i>Picea abies</i> 'Pendula Bohemica'	A24
<i>Picea abies</i> 'Maxwellii'	E76
<i>Picea abies</i> 'Nidiformis'	A12, E38
<i>Picea abies</i> 'Rotenhausii'	E105
<i>Picea abies</i> 'Tabuliformes'	C18
<i>Picea abies</i> 'Viminalis'	B12, C8
<i>Picea abies</i> 'Virgata'	C17, E63
<i>Picea ajanensis</i>	E100
<i>Picea engelmannii</i> 'Glauca'	E91
<i>Picea glauca</i> 'Conica'	C19
<i>Picea mariana</i>	E54
<i>Picea omorika</i>	E129
<i>Picea orientalis</i>	B41, B42, D10, E115, E122

Tab. č. 1: Druhový seznam dřevin v arboretu Vimperk s umístěným jednotlivých položek (část 2).

Dřevina	Značka
<i>Picea pungens</i>	C24, E61, E62,
<i>Picea pungens</i> 'Argentea'	E52, E53, E121
<i>Pinus cembra</i>	D1
<i>Pinus jeffreyi</i>	C23
<i>Pinus koraiensis</i>	E55, E65
<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>nigra</i>	A28
<i>Pinus peuce</i>	E90
<i>Pinus ponderosa</i>	B2, C25, C26
<i>Pinus rigida</i>	E60
<i>Pinus</i> subgenus <i>Diploxylon</i>	A17, E1, E2, E24, E27, E33
<i>Pinus</i> subgenus <i>Haploxylon</i>	E28
<i>Pinus sylvestris</i>	B14, B19, E26, E29, E34, E59
<i>Pinus sylvestris</i> 'Watereri'	E30, E32, E39
<i>Pinus uncinata</i>	E4, E5, E6, E14
<i>Populus alba</i> 'Nivea'	B10
<i>Populus simonii</i>	E37
<i>Prunus</i> sp.	E25
<i>Pseudotsuga menziensis</i>	A16
<i>Pseudotsuga menziensis</i> 'Viridis'	A2, A3
<i>Pseudotsuga menziensis</i> 'Glauca'	A4, E75
<i>Pterocarya fraxinifolia</i>	B26
<i>Pterocarya stenoptera</i>	E93, E107
<i>Quercus cerris</i>	E103, E120
<i>Quercus robur</i>	E20, E71, E117
<i>Quercus robur</i> 'Fastigiata'	E116
<i>Quercus robur</i> 'Pectinata'	B1
<i>Quercus rubra</i>	A21
<i>Rhamnus immeretina</i>	E41
<i>Rhamnus cathartica</i>	E54
<i>Rhododendron smirnowii</i> × hybr	E70, E72, E94, E95
<i>Ribes alpinum</i>	E3
<i>Robinia pseudoacacia</i> 'Bessoniana'	C12
<i>Salix alba</i>	A67
<i>Salix viminalis</i>	A73
<i>Sorbus aria</i>	A76
<i>Sorbus aucuparia</i>	A75, A86, B27, D4
<i>Sorbus aucuparia</i> subsp. <i>aucuparia</i>	A80
<i>Sorbus</i> sp.	A59, A69, D3
<i>Sorbus latifolia</i>	A77, A78
<i>Spiraea</i> sp.	E18
<i>Spirea douglasii</i>	A63
<i>Symphoricarpos albus</i>	S
<i>Syringa reflexa</i>	E47
<i>Taxus baccata</i>	A19, A20, A22, C1
<i>Taxus baccata</i> 'Fastigiata'	A42, A43, A48, E82, E83, E84, E85, E87

Tab. č. 1: Druhový seznam dřevin v arboretu Vimperk s umístěným jednotlivých položek (část 3).

Dřevina	Značka
<i>Thuja occidentalis</i>	B28, B39, C7
<i>Thuja occidentalis</i> 'Ericoides'	E109
<i>Thuja occidentalis</i> 'Ericoides'	E111
<i>Thuja occidentalis</i> 'Howei'	A87
<i>Thuja occidentalis</i> 'Maloyana'	B37
<i>Thuja occidentalis</i> 'Malonyana'	E42
<i>Thuja occidentalis</i> 'Pyramidalis'	B34
<i>Thuja plicata</i>	E132, E133
<i>Thuja plicata</i> 'Aurea'	A14, E78, E79
<i>Thuja plicata</i> 'Lobi Elegans'	A47, E80
<i>Thujaopsis dolobrata</i>	E66, E110
<i>Tilia americana</i>	A83, A85, B24, E89
<i>Tilia cordata</i>	A1, A61, A62, A68, A74, A81, D6, D9
<i>Tilia platyphyllos</i>	A36, A58, A66, B43, E81
<i>Tilia platyphyllos</i> 'Laciniata'	A10
<i>Tilia tomentosa</i>	A65
<i>Tilia euchlora</i>	D11
<i>Tsuga canadensis</i>	A7, A8
<i>Ulmus carpiniifolia</i>	B44
<i>Ulmus glabra</i> 'Pendula'	A41
<i>Ulmus minor</i>	A39, A40
<i>Viburnum carlesi</i>	E44, E51
<i>Viburnum lantana</i>	B8
<i>Viburnum opulus</i>	B6
<i>Viburnum rhitidocarpum</i>	E123

Tab. č. 1: Druhový seznam dřevin v arboretu Vimperk s umístěným jednotlivých položek (část 4).

Číslo	Dřevina
1	<i>Syringa vulgaris</i>
2	<i>Forsythia × intermedia</i>
3	<i>Chenomeles japonica</i>
4	<i>Pinus mugo</i>
5	<i>Taxus baccata</i>
6	<i>Cornus alba</i>
7	<i>Picea abies</i> kultivar
8	<i>Picea glauca</i> 'Conica'
9	<i>Juniperus sabina</i>
10	<i>Picea pungens</i>
11	<i>Rhododendron</i> sp.
12	<i>Viburnum × pragense</i>
13	<i>Viburnum rhytidophyllum</i>
14	<i>Viburnum opulus</i>
15	<i>Spiraea</i> sp.
16	<i>Berberis thunbergii</i> 'Atropurpurea'
17	<i>Cotoneaster horizontalis</i>
neznačeno	<i>Potentilla fruticosa</i>
neznačeno	<i>Pinus mugo</i> - sazeničky
neznačeno	<i>Hedera helix</i>

Tab. č. 3: Druhový seznam dřevin na ploše zeleně u hotelu Vltava.

Číslo	Dřevina
1	<i>Abies alba</i>
2	<i>Acer platanoides</i>
3	<i>Acer pseudoplatanus</i>
4	<i>Aesculus hippocastanum</i>
5	<i>Berberis</i> sp.
6	<i>Deutzia</i> sp.
7	<i>Fagus sylvatica</i>
8	<i>Forsythia x intermedia</i>
9	<i>Fraxinus excelsior</i>
10	<i>Ginkgo biloba</i>
11	<i>Juniperus communis</i> 'Hibernica'
12	<i>Juniperus virginiana</i>
13	<i>Larix decidua</i>
14	<i>Physocarpus opulifolius</i>
15	<i>Picea abies</i>
16	<i>Picea omorika</i>
17	<i>Picea pungens</i>
18	<i>Pinus nigra</i>
19	<i>Pinus silvestris</i>
20	<i>Pinus</i> sp.
21	<i>Prunus</i> sp.
22	<i>Pseudotsuga menziensii</i>
23	<i>Robinia pseudoacacia</i>
24	<i>Salix alba</i> 'Tristis'
25	<i>Syringa vulgaris</i>
26	<i>Taxus baccata</i>
27	<i>Thuja occidentalis</i>
28	<i>Tilia cordata</i>
29	<i>Tilia euchlora</i>
30	<i>Tilia platyphyllos</i>
31	<i>Tsuga canadensis</i>
32	<i>Carpinus betulus</i>
33	<i>Chamaecyparis</i> sp.
34	<i>Cornus alba</i>
35	<i>Spiraea x vanhouttei</i>
36	<i>Berberis thunbergii</i> 'Atropurpurea'
37	<i>Spiraea</i> sp.
38	<i>Pyracantha</i> sp.
39	<i>Symphoricarpos albus</i>
40	<i>Sarothamnus scoparius</i>
41	<i>Cotoneaster horizontalis</i>
42	<i>Prunus laurocerasus</i>
43	<i>Rhododendron</i> sp.
44	<i>Ribes</i> sp.

Tab. č. 4: Druhový seznam Městského parku.